بسم الله الرحمن الرحيم

އެމްޕްލޮއިމަންޓް ޓްރައިބިއުނަލް

EMPLOYMENT TRIBUNAL

މައްސަލަ ނިމުނުގޮތް

ފާތިމަ ހުސެއިން ސަލްމާން ވިޔާ ރާޖެވަސަލް މ. ސެންޓާރިއަން ޕަބްލިކް ލިމިޓެޑް ކޮމްޕެނީ

64/VTR/2025

ނިމުނު ތާރީޚު

22 ޖުލައި 2026

މައްސަލައިގެ މައުލޫމާތު

މައްސަލަ ނަންބަރު:	64/VTR/2025
މައްސަލައިގެ ބާވަތް:	މުސާރައާއި އިނާޔަތް ނުލިބުން، ޤާނޫނާ ހިލާފަށް އިޞްލާޙީ ފިޔަވަޅު އެޅުން، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން، އަހަރީ ޗުއްޓީގެ ބާކީ ހުރި ދުވަސްތަކަށްވާ ފައިސާ ނުލިބުން، އެހެނިހެން
މައްސަލަ ހުށަހެޅި ތާރީޚު:	06 މާރިޗު 2025
ރަޖިސްޓަރީ ކުރި ތާރީޚު:	06 މާރިޗު 2025
މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް:	ވެލާވަ ހެއްޓިގެ ސަންދަޖިތްސާ ވިލްކާ ރާޖަވަސަމް / ސްރީލަންކާ (ޕާސްޕޯޓް ނަންބަރު: N8229703)
މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތް:	ސެންޗުރިއަން ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ކޮމްޕެނީ (ކުންފުނި ރަޖިސްޓްރޭޝަން ނަންބަރު: C-0750/2026)

ތަމްސީލުކުރުން:

<u>މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް</u>

އަޙްމަދު ޝައްޒާން މުޙައްމަދު / ހ. ޗޭޒީބާރޖް، މާލެ

<u>މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތް</u>

ޙުސައިން ރަޝީދު / އަލްކަބީރީ، ސ. މީދޫ

އައިދު އަޙްމަދު އީސާ / ގ. ސަމްބިގެ، މާލެ

މައްސަލަ ބެލި ބެންޗު:	ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ބެންޗު މަރްޔަމް ރިޝްފާ
ނިމުނު ތާރީޚު:	22 ޖުލައި 2026
ބޭއްވުނު އަޑުއެހުމުގެ އަދަދު:	06 (ހައެއް) (މައްސަލައިގެ ނިންމުން އިއްވުމަށް ބޭއްވުނު އަޑުއެހުން ހިމެނޭގޮތުން)

www.employmenttribunal.gov.mv
info@employmenttribunal.gov.mv
(+960) 3307701

ފިހުރިސްތު

މެންބަރުގެ ރައުޔު ____ 3

1. މައްސަލައިގެ ޚުލާޞާ ____ 3

2. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ނެރެދިނުމަށް އެދުނު ވަގުތީ އަމުރު ____ 5

3. ހުށަހެޅިފައިވާ ހެކިތަކާ ގުޅޭ ____ 6

4. މައްސަލައިގައި ޤަރާރެއްނިންމުމުގައި ގޮތް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ކަންތައްތައް ____ 7

5. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ލިބެންވާކަމަށް ބުނާ މުސާރަ ނަގައިދެވޭނެ ހަމައެއް ހުރިތޯ ބެލުން ____ 8

6. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތާމެދު އަޅާފައިވާ އިސްލާހީ ފިޔަވަޅު ____ 18

7. ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެ މަތިންތޯ ބެލުން ____ 25

8. ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމާ ގުޅިގެން ބަދަލު ނަގައިދެވޭނެ ހަމައެއް ހުރިތޯ ބެލުން ____ 33

9. އަހަރީ ޗުއްޓީއަށްވާ ފައިސާ ނަގައިދެވޭނެ ހަމައެއް ހުރިތޯ ބެލުން ____ 40

10. އޯކަރިޔަންޓާ މުއްދަތުތަކުގެ ބޭރުގައި އުނދަގޫ ދިނުމުގެ ގޮތުން ތިމާއިން ހަމަޖެއްސާފައިވާ ____ 42

11. ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމާއި ވަޒީފާ ބަޔާން ދިމާނުވާތީ ބަދަލު ނަގައިދެވޭނެ ހަމައެއް ހުރިތޯ ބެލުން ____ 44

މައްސަލައިގެ ނިންމުން ____ 45

ފެންބަރުގެ ރައުދު

1. މައްސަލައިގެ ޚުލާޞާ

1.1. މި މައްސަލައަކީ ސޮނޫޒިއަން ޕްލެޓިނަމް ލިމިޓެޑް ކޮމްޕެނީ (މީގެ ފަހުން 'މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތް') އަށް ރައްދުވާގޮތަށް ސްރީލަންކާގެ ރައްޔިތެއްކަމުގައިވާ ވިލާލަ ހެޓިޕެގެ ސަމުދުރިއްސާ ވިދުރާ ހޭރަވިސަމް (ޕާސްޕޯޓު ނަންބަރު: N8229703) (މީގެ ފަހުން 'މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް') 06 މާރިޗު 2025 ގައި ވަޒީފާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހަޅުއްވުން ބަލައިގަތް މައްސަލައެކެވެ. މި މައްސަލައަށް ވަޒީފާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ދީފައިވާ ނަންބަރަކީ 64/VTR/2025 އެވެ.

1.2. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަކީ 21 ޖޫން 2023 އިން ފެށިގެން 18 ފެބްރުއަރީ 2025 ގެ ނިޔަލަށް މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ޗީފް ފައިނޭންޝަލް އޮފިސަރުގެ މަޤާމު އަދާކޮށްފައިވާ ފަރާތެކެވެ. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ވަޒީފާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅި 'މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފޯމު' ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމަށް ނަޒަރުކުރުމުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން މި މައްސަލަ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހަޅާފައިވަނީ އަންނަނިވި ކަންކަމާ ގުޅިގެންކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

1.2.1. ތުހުމަތުން ނުވަތަ ތަޙުޤީޤަކާނުލާ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުން ރަފުޢުކޮށްފައި، ވަޒީފާ ބަދަލެއް ދޫކޮށްފައިވުން؛

1.2.2. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތާމެދު ޝަރުޢީ ހިސާބަކުން ޒިޔާދަ އަޅާފައިވުން؛

1.2.3. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ޝަރުޢީ ހިސާބަކުން ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވުން؛

1.2.4. ވަޒީފާ އަދާކުރި މުއްދަތުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ލިބެންޖެހޭ ފުރިހަމަ މުސާރަ ލިބިފައިނުވުން؛

1.2.5. އަހަރީ ޗުއްޓީގެ ފައިސާ ލިބިފައިނުވުން؛

1.2.6. އެކަށީގެންވާ މުއްދަތެއްގެ ނޯޓިސްގައި އޮންނަ ތަރުތީބަކުން ދިނުމުގެ އިންޑެމްނިޓީ ހަމަޖެއްސޭގޮތަށް ނުދިނުން.

1.3. މި މައްސަލައިގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އެދިފައިވަނީ:

1.3.1. ވަޒީފާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގައި އެއްބަސްވުން ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމާއި ޚިލާފުން ދޫކޮށްފައިވާތީ ނޯޓިސްގެ ބަދަލުގެ ގޮތުގައި 100 USD (ސަތޭކަ އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ދިނުމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށާއި؛

.1.3.2 ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 15 ވަނަ މާއްދާއާ އެއްގޮތަށް ވަޒީފާ ބާކީކޮށް ލިޔުމުން ދިނުމަށްވާ ނޯޓިސްގެ ބަދަލުގެ ގޮތުގައި USD 100 (ސަތޭކަ އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ދިނުމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށާއި؛

.1.3.3 ލިޔުމުން އިންޒާރު ދީ، ފިޔަވަޅު އަޅާފައިވަނީ މައުޟޫޢީ އަދި އިޖުރާއީ ޢަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރުމެއް ނެތި، ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއި، އިންސާފުގެ ހަމަތަކާ ޚިލާފަށްކަމުގައި ކަނޑައަޅައިދިނުމަށާއި؛

.1.3.4 ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ނެތި، މައުޟޫޢީ އަދި އިޖުރާއީ ޢަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރުމެއް ނެތިކަމަށް ކަނޑައަޅައި، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (3) އާއި، އެ މާއްދާގެ (ށ) އަށް ރިޢާޔަތްކޮށް އަދި މުވައްޒަފު ވަކިކުރީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކަމަކަށް އެއްވެސް އަސާސެއް ނެތި ތުހުމަތުތަކެއްގެމަތީ، އުޖޫރައިގެ ބަދަލުގެ ގޮތުގައި USD 36,000 (ތިރީސް ހަ ހާސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ނަގައިދިނުމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށާއި؛

.1.3.5 މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ނުދައްކާވާ މުސާރައިގެ ގޮތުގައި USD 30,027.72 (ތިރީސް ހާސް ހަތާވީސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު، ހަތްދިހަ ދެ ސެންޓް) ނަގައިދިނުމަށް ކަނޑައަޅައި، އަދި 04 އޮގަސްޓް 2024 ގެ ސިޓީއިން މުސާރަ ބަދަލުކުރުމަށް ޖަރީމާއިސްކުރުމުން ދެކޭ ހާލަތްތަކުގައި، އަސާސީ މުސާރައިގެ ގޮތުގައި ލިބެންޖެހޭ USD 14,063.44 (ސާދަ ހާސް ފަސްދޮޅަސް ތިނެއް އެމެރިކާ ޑޮލަރު، ސާޅީސް ހަތަރު ސެންޓް) ނަގައިދިނުމާ އެކު، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ޕެންޝަން ޖަމާކުރުމުގެ ކޮންޓްރިބިއުޝަން ބަދަލުކުރުމުން އެ ފަރާތް ދައްކަން މަޖުބޫރު، 2024 ވަނަ އަހަރުގެ ޕެންޝަނުގެ ގޮތުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ކޮންޓްރިބިއުޝަން ލިބިފައިވާ ފައިސާގެ 1.5% (ދެބައި އިންސައްތަ) ނުވަތަ 1% (އެއް އިންސައްތަ) ނަގައިދިނުމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށާއި؛

.1.3.6 އަހަރީ ޗުއްޓީގެ ފައިސާގެ ގޮތުގައި USD 3000 (ތިން ހާސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ލިބިދިނުމަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 41 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށާއި؛

.1.3.7 މަހަކު USD 3000 (ތިން ހާސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) އާއި -/15،000ރ (ފަނަރަ ހާސް ރުފިޔާ) ގެ ޖުމްލަ 19 ފެބްރުއަރީ 2025 އިން ފެށިގެން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އަނބުރާ ވަޒީފާގައި ބަހާލުމަށް ހުކުމް ނެރެވޭ ހަމައަށް މުއްދަތަށް ބަދަލު ނަގައިދިނުމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށާއި؛

1.3.8. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ޓިކެޓު ނަގައިގެން އަމިއްލައަށް ފުރާ ހާލަތެއްގައި، ޓިކެޓުގެ ހަރަދަށް މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ޒިންމާކުރުވުމަށެވެ.[1]

1.4. މި މައްސަލައަށް ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ގޮތުން މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަމަށް ބަލާއިރު، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ފަރާތައިން އެ ފަރާތަށް ލިޔުމުން ވެފައިވާ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުން އަދި ވަޒީފާ ބަޔާން ދޫކުރެވިފައިވާކަމަށް މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން އެއްބަސްވެފައިވެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށްދެވުނު އިސްތިޢުފާ ލިޔުމަކީ ޖެހި އަޅާފައިވާ ސޮއިގެ ބަދަލުގައި އެކަށީގެންވާ ތަރުތީބުން ވަކިކޮށްފައިވާކަމުގައި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައިވާ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރެވިފައިވާކަމާއި ރިޢާޔަތް އަދާކުރެވިފައިވާކަން ތާއީދުކުރުމަށް މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ބުނެފައިވެއެވެ. އަދި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް މުސާރަ ދިނުމުގައި ގޮސްފައިވާ ހިދުމަތްތަކުގެ ދަފްތަރުތަކާއި ބަލައިގަނެވުނު ކަމަށާއި، އެ ފަރާތަށް ދޫކޮށްފައިވާ ފާސްޕޯޓު 20 މާރިޗު 2025 ގައި ދޫކޮށްފައިވާކަމަށް މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

1.5. މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ދެއްވާފައިވާ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށްފަހު ފައިސާ ދެއްކުމުގެ ކަންކަމާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތާއި މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ދެއްވާ ފައިސާއާއި ގުޅޭގޮތުން ކަންކަމާއި، މި މައްސަލަ ނިންމައިދިނުމަށެވެ.

2. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ނަގާދިނުމަށް އެދުނު ވަކި އަމުރު

2.1. މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ދޭންޖެހޭ މުސާރައިގެ ބާކީ ބައެއް ނޫނީ، ކުއްލި ގޮތުގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުން އިނާޔަތް ދޭންވީ ބަދަލުގެ ފައިސާ ހިމެނުމަށާއި، އިނާޔަތް ދޭންވީ ދުވަސް މާލީ ތަކެތިވެސް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ޙައްގެއް ނަގައިދިނުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އިނާޔަތް ދޭންވީ ޖުމްލަ ފައިސާ އަމުރުކޮށްދިނުމަށް އެދި ވަކި އަމުރެއް ނަގައިދިނުމަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އެދިފައިވެއެވެ.

2.2. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ މި ހުށަހެޅުމުގައި، މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ވަކި އަމުރާ ގުޅިގެން ހުށަހެޅި ޖަވާބަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އިނާޔަތް ދޭންވީ ދުވަހުގެ އިންޑެކްސް، 17 މާރިޗު 2025 އިން ފެށިގެން 05 (ފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ހަވާލުކުރުމަށް މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތަށް އަންގާ، އަމުރުކޮށްދިނުމަށް އެދިފައިވެއެވެ.

[1] މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އިނާޔަތް ދޭންވީ ދުވަހުގެ ޓިކެޓުގެ ހަރަދު ހަވާލުކުރެވިފައިވާ މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ދެއްވާފައިވާ ލިޔުމުގައި، އެ ފަރާތް އިސްތިޢުފާ ބަލައިގަނެވިފައިވަނީ 18 ޖޫން 2025 ގައި ކަމަށާއި ރިޕޯޓްގައި އަދިވެސް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ބުނެފައިވެއެވެ.

2.3. މި ނިންމުމުގެ ތަފްސީލު ވަޒީފާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 200-VTR/VA/2025/20 (17 މާރިޗު 2025) 'ވަގުތީ އަމުރަކަށް އެދުން މައްސަލައިގައި ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމި ގޮތް' ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާނެއެވެ.

3. ހުށަހެޅިފައިވާ ހުޖްޖަތާ ގުޅޭ

3.1. މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން 18 ޖޫން 2025 ގައި މައްސަލައިގެ އިސްތިމާއު އަޑުއެހުން ކުރިއަށްގެންދިޔައެވެ. މި އަޑުއެހުމުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުންނާއި މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ހުށަހެޅި އެންމެހައި ހެކި ބަލައިގަތުމަށް ނިންމާފައިވާނެއެވެ.

3.2. މިގޮތުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން މި މައްސަލައިގައި އެއްވެސް ޝަފަހީ ހެއްކެއް ހުށަހަޅާފައިނުވިނަމަވެސް، މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ހުށަހެޅި 'މައްސަލައިގެ ޖަވާބު ހުށަހަޅާ ފޯމު' ގައި ޝަފަހީ ހެކިންގެ ގޮތުގައި 03 (ތިނެއް) ފަރާތެއްގެ ނަން[2] ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، ޝަފަހީ ހެކިންގެ ގޮތުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ ހެކިބަހުން ސާބިތުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ކަންކަން ހުށަހެޅުމަށް މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތަށް ދެވުނު ފުރުޞަތުތަކުގައި، އެ ފަރާތުން އެ ކަންކަން ހުށަހަޅާފައިނުވާތީ، މި މައްސަލައިގެ ތެރެއިން ޝަފަހީ ހެކިބަސް ނުނެގުމަށް ނިންމާފައިވާނެއެވެ.[3]

3.3. އަދި މި މައްސަލައިގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން، މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުގެ ހިފައިން މި ޓްރައިބިއުނަލަށް ގެނުވައިދޭތޯ ހޯދުމަށް އެދުނު ލިޔުންތަކަށް[4] މި މައްސަލައާ ގުޅުންހުރި، މުހިއްމު ލިޔުންތަކެއްކަމަށް ފެންނާތީ، އިސްތިމާއު އަޑުއެހުމުގައި އެ ލިޔުންތައް ހުށަހެޅުމަށް މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތަށް އަންގާ، 05 (ފަހެއް) ދުވަހުގެ މުއްދަތެއް ދީފައިވެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، ދެވުނު މުއްދަތުގައި އެ ލިޔުންތައް ހުށަހަޅާފައިނުވާތީ، އެ ލިޔުންތައް ހުށަހެޅުމަށް އިތުރު ފުރުޞަތެއް ދިނުމުގެ ގޮތުން 15 ޖުލައި 2025 އަށް އެ މުއްދަތު އިތުރުކޮށް، މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތަށް 10 ޖުލައި 2025 ގައި އިތުރު އީމެއިލް ކޮށްފައިވެއެވެ. މި އެންގުމާ އެއްގޮތަށް ލިޔުންތައް ހުށަހެޅުމުގެ ބަދަލުގައި، މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން 14 ޖުލައި 2025 ގައި ލިޔުންތައް ހުށަހެޅުމުގެ އިތުރު ފުރުޞަތަކަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތަށް އެ ލިޔުންތައް ހުށަހެޅުމަށް އެކަށީގެންވާ ފުރުޞަތު ދީފައިވާތީއާއި، އިތުރު ފުރުޞަތެއް

[2] އިބްރާހީމް އަލީ ކާއި (ދ.ރ.އ ކާޑު ނަންބަރު A026396) އާއި، އިސްމާއީލް ރަޝްދާން (ދ.ރ.އ ކާޑު ނަންބަރު A294405) އަދި އިބްރާހީމް ޝާއިދު (ދ.ރ.އ ކާޑު ނަންބަރު A209416)

[3] ވަޒީފާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 200-M3/INDIV/2025/381 (10 ޖުލައި 2025) ސިޓީ

[4] މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން 12 ޖޫން 2025 ގައި މި ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅި ލިސްޓުގައި "އަމުދު ނުލިބޭން ހޯދުމަށް އެދޭ ލިޔުންތައް" ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ލިޔުންތައް

ދިނުމަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އިޢުތިރާޟްކޮށްފައިވާތީ، އެ ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، ލިބިގެންވާ ހުށަހެޅުމުގެ އިތުރު ފުރުޞަތެއް ދެވުން ނެތްކަމަށް މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތަށް އަންގާފައިވާނެއެވެ.[5]

4. މައްސަލައިގައި ޓްރައިބިއުނަލުން ގޮތް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ކަންތައްތައް

4.1. މި މައްސަލައިގައި އަދުލުވެރި ނިންމުމަކަށް ވާސިލުވުމަށްޓަކައި އަންނަނިވި ކަންކަމާ ގުޅޭ ގޮތުން މި ޓްރައިބިއުނަލުން ގޮތް ކަނޑައަޅަންޖެހޭކަމުގައި އަޅުގަނޑު ދެކެމެވެ.

4.1.1. ވަޒީފާ އަދާކުރި މުއްދަތުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް މުސާރައިގެ ގޮތުގައި ލިބިފައިނުވާކަމަށް ބުނާ ފައިސާ ނަގައިދެވޭނެ ހަމައެއް އޮތްތޯ ބެލުން؛

4.1.2. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ލިޔުމުން އިންޒާރު ދީ، ފިޔަވަޅު އަޅާފައިވަނީ ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއި، އިންސާފުގެ ހަމަތަކާ ޚިލާފުވެގެންތޯ ބެލުން؛

4.1.3. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން، މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ކުރިން އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް އޮވެ، މަޢުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަމާއި އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރުމަށްފަހުތޯ ބެލުން؛

4.1.4. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ވަޒީފާ އަދާކުރި މުއްދަތުގައި ބޭނުންކޮށްފައިނުވާ އަހަރީ ޗުއްޓީގެ ފައިސާ ނަގައިދެވޭނެ ހަމައެއް އޮތްތޯ ބެލުން؛

4.1.5. އެކަށީގެންވާ މުއްދަތެއްގެ ބަދަލުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ނޯޓިސް ދިނުމުގެ އިންތިޒާމު ހަމަޖެއްސާފައިނުވާތީ، ބަދަލު ނަގައިދެވޭނެ ހަމައެއް އޮތްތޯ ބެލުން؛

4.1.6. ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމާއި ވަޒީފާ ބަޔާން ދީފައިނުވާތީ، ބަދަލު ނަގައިދެވޭނެ ހަމައެއް އޮތްތޯ ބެލުން.

[5] 20 ޖުލައި 2025 ގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތަށް ފޮނުވި އީމެއިލް

5. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ނުލިބިވާކަމަށް ބުނާ މުސާރަ ނަގައިދިނުމަށް ހުކުމްކުރުން

މި ނުކުތާއާ ގުޅިގެން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަމަކީ:

5.1. 21 ޖުލައި 2023 ގައި ވަޒީފާ އަދާކުރަން ފެށިއްސުރެ އެއްވެސް މަހެއްގައި ފުރިހަމަ މުސާރަ ލިބިދީފައިނުވާކަމަށާއި، 21 ޖުލައި 2023 އިން 18 ފެބްރުއަރީ 2025 ގެ ނިޔަލަށް މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފަރާތަށް ލިބެންޖެހޭ މުސާރައިގެ ޖުމުލައަކީ USD 58,228.57 (ފަންސާސް އަށް ހާސް ދުއިސައްތަ އަށާވީސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު، ފަންސާސް ހަތް ސެންޓް) ކަމަށާއި، މި ކަމުގައި ދެ ފަރާތުގެ މިންކުރުން ބަލާބެލުމަކަށްނުވެއެވެ. އިސްވެ ދެންނެވި ފައިސާގެ ތެރެއިން އަދާކުރެވިފައިވާ ލިބިފައިވަނީ ޖުމުލަ USD 28,200.85 (އަށާވީސް ހާސް ދުއިސައްތަ އެމެރިކާ ޑޮލަރު، އަށްޑިހަ ފަސް ސެންޓް) ކަމަށާއި، މުސާރައިގެ ބާކީގައި ދައްކާފައިވާ ފައިސާގެ ހިސާބުކުރުމުގައި ދެ ފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ޒިޔާދަ އޮތްކަމަށް ބުނެފައިވާކަމަށް ވާހަކަ ދައްކާފައިނުވާކަމަށް. އެހެންކަމުން، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިއިރު ޖުމުލަ USD 30,027.72 (ތިރީސް ހާސް ހަތާވީސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު، ހަތްދިހަ ދެ ސެންޓް) ނުދީ އޮތްކަމަށާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން މީގެ ތެރެއިން USD 13,841 (ތޭރަ ހާސް އަށްސަތޭކަ ސާޅީސް އެއް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ދައްކާފައިވާކަމަށެވެ.

5.2. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ މުސާރަ "ރިލީޒް"ކުރާކަމަށް ބުނެ، ނަންބަރު CPLC-HRD-07/2024 (04 އޭޕްރީލް 2024) ގެ ސިޓީ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތާ ހަވާލުކޮށްފައިވާކަމަށާއި، އެ ސިޓީއާ ގުޅޭ ގޮތުން އަންނަނިވި ކަންކަން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ފާހަގަކުރާކަމަށެވެ.

5.2.1. އެ ސިޓީގައި ހަވާލާދީފައިވާ ބަދަލަށް އެއްބަސްވުމެއް މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފަރާތަށް އޭގެފަހުގައިވެސް ނުދޭކަމަށާއި؛

5.2.2. ބަދަލުވި ޕްރޮޖެކްޓްތަކަށް އެކަށީގެން ހުށަހެޅުމުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން މައްސަލަ ބަލައިދިނުމަށް ފަރާތަށް އެންގުމުން ވެސް، އެ ގޮތަށް ހެއްކެއް ހުށަހަޅާފައި ނުވާކަމަށާއި؛

5.2.3. ސިޓީގައި ބަޔާންކުރާ އިތުރު ބޮޑު ސިވިލްވަރކްސްގެ އަގުގައި މުސާރަ މިންކުރުމަށް ބޭނުންވާނެ މައުލޫމާތު ދިނުމަށް އެންގުމުން ވެސް، މަސައްކަތުގެ ޕްރޮގްރެސްރިޕޯޓެއް ވެސް، އެ މައުލޫމާތު ހުށަހަޅާފައި ނުވާކަމަށާއި؛

5.2.4. ކޮންމެ މަހަކު މުސާރަ ދިނުމުގައި އެ މަހެއްގައި ޕްރޮޖެކްޓުގެ ކަންކަމަށް ދިމާއަށްވާ ފައިސާ ދޫކުރަން ބޭނުންވާނަމަވެސް، އެގައި މަހަކު އެޑްވާންސްކޮށްދިނުން ވެސް ސްލިޕް ދީގެންސިވިލްސަރވިސް ހަދައި ނުވާކަމަށާއި؛

5.2.5. މައްސަލަ ބައްލަވާ ފަރާތުގެ ޖަވާބު ފޯމު އެކު ހުށަހެޅި ލިޔެކިޔުމުގައި GP Allowance ކަމަށް ބުނެ، USD 106.14 (ސަތޭކަ ހަ އެމެރިކާ ޑޮލަރު، ސާދަ ސެންޓް)، 20 މާރިޗު 2025 ގައި ދީފައިވާކަމަށް

ބުނެފައިވިނަމަވެސް، މިއީ ކުރިން ހިސާބުކޮށްފައިވާ، ކޮން އަސާސެއްގެ މައްޗަށް ހިސާބުކޮށްފައިވާ އަދަދެއްކަން އެނގެން ނެތްކަމަށާއި؛

5.2.6. މުސާރައާ ގުޅިގެން މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމަކީ، ހުށަހެޅުމުގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭ ކަންކަން ފުރިހަމަނުވާ ހުށަހެޅުމެއްކަމުން، އެ ހުށަހެޅުމަކީ އޭގެ ކުރިން ވޯޓުދެވިފައިވާ ކޮންޓްރެކްޓުގައިވާ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކަށް ބަދަލުގެނައުމެއް ނޫން، ޓާރގެޓް ގޮތުން ސަޕޯޓް ލިޔުމެއްކަމުގައި ނުވާނެކަމަށާއި؛

5.2.7. މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފަރާތާ އެކު ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުގެ އަހަރީ ރިޕޯޓުގެ 42 ވަނަ ސަފްހާގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ފަދައިން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ މުސާރައަށް ބަދަލު ގެނައުމާ ގުޅޭ އެއްވެސް ނިންމުމެއް ނިންމާފައިނުވާކަމަށެވެ.

5.3. އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަން އެ ފަދައިން ހުރުމުން، މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ނުދައްކާ މުސާރައިގެ ޖުމުލައި USD 16,186.72 (ސޯޅަ ހާސް އެއް ސަތޭކަ އަށްޑިހަ ހަ އެމެރިކާ ޑޮލަރު، ހަތްދިހަ ދެ ސެންޓް) ނަގައިދިނުމަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އެދޭކަމަށެވެ.

5.4. އަދި 04 އޮގަސްޓް 2024 ގެ ސިޓީއިން މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް ބަދަލުވާކަމަށް ޖަވާބުދެއްވުމުން ދެއްކި ހާލަތުގައި، އަސާސީ މުސާރައަކީ USD 1500 (އެއް ހާސް ފަސް ސަތޭކަ އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ކަމުގައި ބަލާނަމަ، މުސާރައިގެ ޖުމްލައިގައި ލިބެންޖެހޭ USD 14,063.44 (ސާދަ ހާސް ފަސްދޮޅަސް ތިން އެމެރިކާ ޑޮލަރު، ސާޅީސް ހަތަރު ސެންޓު) ނަގައިދިނުމާ އެކު، މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ގޮތުން ޕްރޮފިޓް ޝެއަރިންގް ކޮމިޝަން ބަޔާންކޮށްފައިވާގޮތުން، އެފަރާތާ ދޭކަމަށް ވަޢުދުވެފައިވާ ގާނޫނުގެ 15 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އަށް ރިޢާޔަތްކޮށް މާނަކޮށް، އަދި GP Allowance ގެ ޖުމްލައިގައި USD 106.14 (ސަތޭކަ ހަ އެމެރިކާ ޑޮލަރު، ސާދަ ސެންޓު) ދިޔައިވުމަށް GP Target ނުވަތަ ގޮތުން ޕްރޮފިޓުގެ ޝެއަރގެ ޑިސްޓްރިބިއުޝަން ދޭހަވާ ކަމެއްކަމަށް މާނަކޮށް، 2024 ވަނަ އަހަރުގެ ގޮތުން ޕްރޮފިޓުގެ ޖުމްލައިގައި 01 އޮގަސްޓް 2024 އިން ފެށިގެން މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތަށް ލިބިފައިވާ ފައިސާގެ 1.5% (ނުވަތަ 1%) ނަގައިދިނުމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް އެދޭކަމަށެވެ. އެގޮތުން، 2024 ވަނަ އަހަރުގެ އެންމެ ފަހު ކުއާޓަރލީ ރިޕޯޓަށް ބަލާއިރު، 01 އޮގަސްޓް 2024 އާއި 31 ޑިސެންބަރު 2024 އާ ދެމެދު މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތަށް ލިބިފައިވާ ގޮތުން ޕްރޮފިޓަކީ ޖުމްލަ -/32,868,833ރ (ތިރީސް ދެ މިލިއަން އަށް ސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް އަށް ހާސް އަށް ސަތޭކަ ތިރީސް ތިން ރުފިޔާ) ކަމަށާއި، އޭގެ 1% އަކީ 328,688.33ރ (ތިން ލައްކަ އަށާވީސް ހާސް ހަ ސަތޭކަ އަށްޑިހަ އަށް ރުފިޔާ، ތިރީސް ތިން ލާރި) ނުވަތަ USD 21,315.72 (އެކާވީސް ހާސް ތިން ސަތޭކަ ފަނަރަ އެމެރިކާ ޑޮލަރު،

ހަތްދިހަ ދެ ސެންޓް) ކަމަށާއި، 1.5% އަކީ 493،032.50ރ (ހަތަރު ލައްކަ ނުވަދިހަ ތިން ހާސް ތިރީސް ދެ ރުފިޔާ، ފަންސާސް ލާރި) ނުވަތަ USD 31,973.57 (ތިރީސް އެއް ހާސް ނުވަ ސަތޭކަ ހަތްދިހަ ތިން ޑޮލަރު، ފަންސާސް ހަތް ސެންޓް) ކަމަށެވެ.

<u>19،500ރ (ނަވާރަ ހާސް ފަސް ސަތޭކަ ރުފިޔާ) އުނިކޮށްފައިވާކަމަށް ބުނާ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ފާހަގަކުރި ނުކުތާތައް:</u>

5.5. މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުގެ ހިސާބުކުރުންތަކުގައި ހައުސިންގ އެލަވަންސްގެ ތެރެއިން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ކިބައިން އަނބުރާ ހޯދަންޖެހޭ ފައިސާގެ އަދަދުކަމަށް ބުނެ، -/19،500ރ (ނަވާރަ ހާސް ފަސް ސަތޭކަ ރުފިޔާ) އުނިކޮށްފައިވާކަމާއި، ނަމަވެސް މި އަދަދުގެ "ބްރޭކް-ޑައުން" އަށް ބެލުމުން، އެއީ އެއްވެސް އަސާސެއް ނެތް އަދަދުތަކެއްގެ މައްޗަށް އުނިކުރަން އެދޭ އަދަދެއްކަން ސާފުވާކަމަށެވެ. އެގޮތުން، 23 ޖުލައި 2023 އިން 31 ޖުލައި 2023 އަށް ކުލީގެ ގޮތުގައި -/7000ރ (ހަތް ހާސް ރުފިޔާ) އަކާއި، -/2000ރ (ދެ ހާސް ރުފިޔާ) އެއް ދައްކާފައިވާކަމަށް މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ބުނެފައިވާކަމާއި، އޭގެ ތެރެއިން -/4500ރ (ހަތަރު ހާސް ފަސް ސަތޭކަ ރުފިޔާ) އަކީ މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާއެއްކަމަށް މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ބުނެފައިވާކަމަށެވެ.

5.6. މީގެއިތުރުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ހުރި ތަނަކީ ވަޒީފާދިން ފަރާތުން ހަމަޖައްސާފައިވާ ތަނެއްކަމަށާއި، ހައުސިންގ އެލަވަންސް ދޫކުރުން އަދި އެ ތަނުގެ ކުއްޔާ އެއްވަރަށްކަމަށާއި، އެ ފައިސާއަކީ ސީދާ ކުއްޔަށް ދޫކުރި ފަރާތަށް ދައްކަމުން ދިޔަ ފައިސާއެއްކަމުގައި މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން މި މައްސަލައިގައި ހުށަހަޅުއްވާފައި ނުވާކަމަށެވެ. ބަލާއިރު ކުއްޔާ އެއްވަރުގެ އެލަވަންސެއް ދޭ ހިނދު، ކުލީގެ ގޮތުގައި ޖުލައި 2023 އަށް ޖޫން މިންވަރާއި، އެލަވަންސްގެ ގޮތުގައި ޖުލައި 2023 އަށް ޖޫން މިންވަރުގައި ތަފާތެއް ނުހުންނާނެކަމަށެވެ. އަދި މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން އުނިކުރަން ހުށަހަޅާފައިވާ -/9000ރ (ނުވަ ހާސް ރުފިޔާ) އަކީ އެއްވެސް އަސާސެއް ނެތި އުނިކޮށްފައިވާ އުނިކުރުމެއްކަމަށެވެ. ހަމައެހެންމެ، ތަނުގެ އެޑްވާންސްގެ ގޮތުގައި ދައްކާފައިވާކަމަށް ބުނާ -/15،000ރ (ފަނަރަ ހާސް ރުފިޔާ) އުނިކުރަން ހުށަހަޅާފައިވާއިރު، އެ ފަދަ ފައިސާއެއް ދެއްކިކަމުގެ ހެއްކެއް ހުށަހަޅާފައިނުވާކަމަށެވެ.

5.7. ހަމައެއާއެކު، އެޑްވާންސް ފައިސާއަކީ އެއްބަސްވުން ނިމުމުން އާންމު އުސޫލުން އަނބުރާ ލިބޭ ފައިސާއެއްކަމަށާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އެޑްވާންސް ފައިސާގެ ގޮތުގައި -/15،000ރ (ފަނަރަ ހާސް ރުފިޔާ) އުނިކުރުމަކީ، އެ އުނިކުރުމުގެ އަސާސެއް ދައްކަންޖެހޭނެކަމަށާއި، އެ ފަދަ އަސާސެއް މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ދައްކާފައިނުވާކަމަށެވެ.

މި ނިންމާއާ ގުޅިގެން މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ފުރަގަސްދޭންޖެހޭ ކަންކަމަކީ:

5.8. މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ފުރަގަސްދޭންޖެހޭ ގޮތުގައި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ އަހުލާޤީ މިންގަނޑާއި މަސައްކަތުގެ ފެންވަރަށް ބަލައި، ދެ ފަރާތުގެ ދެމެދުގައި މަޝްވަރާތަކެއް ކުރެވުނުކަމަށާއި، މި މަޝްވަރާތަކަކީ ކުރީގައި ދެ ފަރާތުން އެއްބަސްވެ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކަށް 26 މާރިޗު 2024 އިން ފެށިގެން ބަދަލުތަކެއް ގެނެވި، 04 އޭޕްރިލް 2024 ގައި ދެ ފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ސޮއިކޮށް، ލިޔުމުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް އަންގާފައިވާނެކަމަށެވެ. އަދި މި ބަދަލުތައް ގެނެވުމުގެ ކުރިން ނުވަތަ ފަހުން ވެސް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ބަދަލުތަކަށް އިއުތިރާޒުކޮށްފައިނުވާކަމަށެވެ.

5.9. މީގެއިތުރުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ނުދެއްކިވާ މުސާރަ 20 މާރިޗު 2025 ގައި ދައްކާ ހަވާލުކުރެވިފައިވާނެކަމަށް މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ފުރަގަސްދީފައެވެ. ހަމައެއާއެކު، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ގްރޮސް ޕްރޮފިޓް ޕޮލިސީ ކޮބާކަމާ ގުޅިގެން ފުރަގަސްދީފައިވާއިރު، އުސޫލުތަކުގެ ގޮތުން ވަކިވަކި މުވައްޒަފުންގެ ޕަރފޯމަންސްގެ ހިއްސާކުރުން ބިޒްނަސް ޖަޖްމަންޓުން ކޮންމެ މުވައްޒަފަކަށް ކަނޑައަޅައި، ކޮންމެ މުވައްޒަފަކަށް ހިއްސާކުރާ އަދަދު ބިޒްނަސް ޖަޖްމަންޓްގެ ކަނޑައެޅޭ ކަމެއް ކަމުގައި، ބިޒްނަސް ޖަޖްމަންޓެއް ނުވަތަ ބޯނަސްއެއް ކަމުގައި ހުރި މަސައްކަތްތަކަށް ރިއާޔަތްކުރަންޖެހޭނޭ ކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް 04 އޭޕްރިލް 2024 ގައި ހުށަހެޅުން ސޮއިކުރި ދިވެހިސަރުކާރުގެ ލިޔުމުގައި ބިޒްނަސް ޖަޖްމަންޓް ބަޔާންކޮށްފައި ނެތުމުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އެދިފައިވާ ގޮތަށް މުސާރަ ނަގައިދިނުމަށް ކަމުގެ ގޮތުގައި ނިންމާކަމަށެވެ.

5.10. އަދި 2024 ވަނަ އަހަރު ޕްރޮފިޓް ޝެއަރިންގ ވެފައިނުވާތީ، އެދިފައިވާ ގޮތަށް ފައިދާގެ ހިސާބު ބެލުމަށް ގްރޮސް ޕްރޮފިޓްގެ ގޮތުގައި މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތަށް ފައިސާ ލިބިފައިވާކަމަށާއި، ކުންފުނި ހިނގާފައިވާ ގެއްލުމުގައިކަން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން މި ބްރޭކްޑައުން ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔުންތަކުން ސާބިތުނުވާކަމަށާއި، ކޮމްޕެނީ ޕޮލިސީ ޕްރޮފިޓް ޝެއަރިންގ ކޮންޓްރެކްޓުގެ އަސާސީ ގަވާއިދު ހިއްސާކުރާ ގޮތަށްކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން، މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން އެދިފައިވާ ގޮތަށް ޕްރޮފިޓް ޝެއަރިންގ ކަނޑައެޅުމަކީ، އެދިފައިވާ ގޮތަށް ޕްރޮފިޓް ޝެއަރިންގގެ ފައިސާ ނަގައިދިނުމުގައި ނުދެވޭނެކަމަށެވެ.

ޓްރައިބިއުނަލުން ފާހަގަކުރާ ނުކުތާތައް:

5.11. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުގެ ވަޒީފާ އަދާކުރި މުއްދަތުގައި މުސާރައިގެ ގޮތުގައި ދެވިފައިވާ USD 28,200·85 (އަށާވީސް ހާސް ދުއިސައްތަ އެމެރިކާ ޑޮލަރު، އަށްޑިހަ ފަސް ސެންޓް) ކަމާމެދު ދެ ފަރާތުގެ

www.employmenttribunal.gov.mv info@employmenttribunal.gov.mv (+960) 3307701

ވުރުގައި ހިމާޔަތް ނުލެވޭ. ހަމައެއާއެކު، މި މައްސަލަ ހުށަހެޅުނު ފަހުން 20 މާރިޗު 2025 ގައި މައްސަލަ ބައްލަވާ ފަރާތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް USD 13,841 (ތޭރަ ހާސް އަށް ސަތޭކަ ސާޅީސް އެއް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ދީފައިވާކަމާމެދު ވެސް ދެ ފަރާތުގެ މެދުގައި ހިލާފެއް ނުވެއެވެ. އެހެންކަމުން، މައްސަލަ ބައްލަވާ ފަރާތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ޖުމުލަ USD 42,041.85 (ސާޅީސް ދެ ހާސް ސާޅީސް އެއް އެމެރިކާ ޑޮލަރު، އަށްޑިހަ ފަސް ސެންޓް) ދީފައިވާކަން، އެއީ މި މައްސަލައިގައި ޤާއިމުވެފައިވާ ޙަޤީޤަތެކެވެ.

5.12. މި ޝަކުވާގައި ދެ ފަރާތުގެ ދެމެދު އުފެދިފައިވާ ހިލާފަކީ ވަޒީފާ އަދާކުރި މުއްދަތުގައި މައްސަލަ ބައްލަވާ ފަރާތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ލިބެންޖެހޭ ޖުމުލަ މުސާރައިގެ އަދަދާ ގުޅިގެންނެވެ. އެގޮތުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ބުނާ ގޮތުންނަމަ، ވަޒީފާ އަދާކުރި މުއްދަތުގައި އެ ފަރާތަށް ޖުމުލަ USD 58,228.57 (ފަންސާސް އަށް ހާސް ދުއިސައްތަ އަށާވީސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު، ފަންސާސް ހަތް ސެންޓް) ލިބެންޖެހޭނެއެވެ. މައްސަލަ ބައްލަވާ ފަރާތުގެ ހުށަހެޅުމަކީ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ދޭންޖެހޭނީ USD 42,450 (ސާޅީސް ދެ ހާސް ހަތަރު ސަތޭކަ ފަންސާސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ކަމުގައެވެ. މި އުފެދިފައިވާ ހިލާފަށް ބަލާއިރު، މި ހިލާފު އުފެދުމުގެ އަސާސްވީކަމަށް އަހުރެންނަށް ފާހަގަކުރެވުނީ މައްސަލަ ބައްލަވާ ފަރާތުގެ ނަންބަރު CPLC-HRD-07/2024 (04 އޮކްޓޫބަރު 2024) ސިޓީއާއި އެ ސިޓީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމެވެ.

<u>**މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ މުސާރައަށް ބަދަލު ގެނައުމާ ގުޅޭ:**</u>

5.13. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތާއި މައްސަލަ ބައްލަވާ ފަރާތުގެ ވަޒީފާ ފެށިގެން އައިއިރު، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ މުސާރައަކީ USD 3000 (ތިން ހާސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ކަމާމެދު ދެ ފަރާތުގެ މެދުގައި ހިލާފެއް ނުވެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، 04 އޮކްޓޫބަރު 2024 ގެ ސިޓީގައި ބާރުލާކޮށްފައިވާ ކަންކަމަށް ބަލާއިރު، 26 މާރިޗު 2024 އިން ފެށިގެން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ އަސާސީ މުސާރަ USD 1500 (އެއް ހާސް ފަސް ސަތޭކަ އެމެރިކާ ޑޮލަރު) އަށް ބަދަލުކޮށް، ކޮމިޝަން އުސޫލުން މުސާރައަށް ބަދަލުތަކެއް ގެނެސްފައިވާކަން އެނގެން އޮވެއެވެ. މީގެއިތުރުން، މުސާރައަށް އެ ބަދަލު ގެނައުމަށް ނިންމާފައިވަނީ ދެ ފަރާތުން އެއްބަސްވެގެންކަމަށް އެ ސިޓީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި އެ ސިޓީގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ސޮއިކޮށްފައިވާކަން އެނގެން އޮންނައިރު، އެ ބަދަލަށް ސޮއިކުރިކަމަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އިންކާރުކޮށްފައިނުވެއެވެ.

5.14. އެހެންނަމަވެސް، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ބުނެފައިވާ ގޮތުގައި، މުސާރައިގެ އެ ބަދަލަށް މައްސަލަ ބައްލަވާ ފަރާތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އެއްބަސް ކުރުވީ އިޖުބާރީގޮތެއްގައި ކަމަށާއި، ކޮންމެހެން ގޮތަކަށް ޖެހިލުން އިންސާނަކަށް

ދޫކުރަމަށް ބުނެ، ޑިއު ޕްރޮސެސް ފޮލޯކުރުމަކީ ބޭސިކް ޕްރިންސިޕަލްއެއް ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމެވެ. މީގެއިތުރުން، މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުގެ ހުށަހެޅުމުގައި އިޖުރާއަތުތަކާއި ގުޅޭގޮތުން ޢަމަލުކޮށްފައިވާ ގޮތަކީ، ކޮންޓްރެކްޓުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަކަށް ކަމަށާއި، ޑިސިޕްލިނަރީ ނޯޓިސް މިކަމާ ގުޅިގެން ދޫކޮށްފައިވާކަމަށް ހުށަހެޅުމެވެ. ނަމަވެސް، ފަރާތްތަކުން ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔެކިޔުންތަކާއި ހެކިތައް ބެލުމުން ފާހަގަކުރެވުނު ކަމަކީ، 04 އޮގަސްޓް 2024 ގައި ނިންމާފައިވާ ޑިސިޕްލިނަރީ ކޮމިޓީގެ ނިންމުމާއި ގުޅިގެން ދޫކޮށްފައިވާ ލިޔުމުގައި މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ދައްކާފައިވާ ސަބަބުތައް ހިމެނިފައިވާކަމެވެ. މި ގޮތުން މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުގެ ދިފާޢުގައި ވަކިކުރި ސަބަބުތައް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ލިޔުމުގައި ހަމަ ސަބަބުތަކާ ގުޅިގެން ނޯޓިސް ދީފައިވާކަން ފާހަގަވެއެވެ.

5.15. ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/91 (ޑިސިޕްލިނަރީ ޤާނޫނު) ގައި ދެވިފައިވާ ޑިސިޕްލިނަރީ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ސަބަބުތައް ގޮތުގައި ހިމެނިފައިވާ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2016/SC-A/16[6] ޤަޟިއްޔާގައި، ޤާނޫނު ޢަމަލުކުރާ ގޮތަށް ޤާނޫނު ބާރުދޭ ޑިސިޕްލިނަރީގައި ހިމެނޭ އުސޫލުތަކުގައި މުވައްޒަފު ދިފާޢު އިޝާރާތްކޮށްފައިވާ ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި، ޑިސިޕްލިނަރީ ޤާނޫނުގެ ބާރުގައި މުވައްޒަފު، ޑިސިޕްލިނަރީގައި ހިމެނޭ އެއް ފަރާތުން އެހެން ފަރާތަށް ވަކިކުރުމަކީ ކުރުވަނީ ދަތިކަން، ދެމުން ހުރިހާ ފަރާތެއް ވަކިކުރަން ބޭނުން ގޮތަށް ޙައްޤު ކަމެއް ގޮތަށް ޤަވާޢިދާ ޢަމަލުކުރާ ގޮތަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/56[7] ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި މި ޤަޟިއްޔާގައި، މުވައްޒަފުގެ ޝަރުޢީ ޙައްޤުތަކާއި ގުޅޭގޮތުން މުވައްޒަފު އެއް ފަރާތުން އެހެން ފަރާތަކަށް ބަދަލުކުރުމުގައި، މުވައްޒަފާ މުޢާމަލާތްކުރާ ގޮތުން ހިމެނިގެންވާ ބަޔާންކޮށްފައިވާ، އެ ފަރާތް ބަދަލުވާ ޤާނޫނީ މަޤާމު ބަދަލުވާ ކަމެއް ނޫން އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ފަރާތްތަކުގެ ޙައްޤު އެއްވަރު އެއް ފަރާތުން އެހެން ފަރާތަށް މުވައްޒަފު ބަދަލުވުމަކީ އެއްބަސްވުމުގެ މަޤްޞަދު ހާސިލުކުރުމަށް ޙަޤީޤަތުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި މުވައްޒަފު އަދާކުރަމުންދިޔަ ވަޒީފާ އުވުމަކީ ބާރުވެރިކަމުގައި، މުވައްޒަފު އަދާކުރަމުން ދިޔަ ޚިދުމަތުގެ ނިޔަލަށް ބަލާއިރު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/SC-A/90[8] ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

5.16. އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަން މި މައްސަލައަށް ތަޠުބީޤުކުރާއިރު، މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ މުސާރައަށް ބަދަލު ގެނައުމަށް ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމަކީ ހަމައެކަނި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ލިބެމުންދިޔަ

[6] އިބްރާހީމް ޝަރީފް ވ. ދައުލަތް (މިނިސްޓްރީ އޮފް ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ) ޤަޟިއްޔާ
[7] ބިޗްނާސް މޯލްޑިވްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ. މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމް (ދައުލަތް) ޤަޟިއްޔާ
[8] ސުލްޠާނާ އަޙްމަދު ވ. ފުރުދަފުސް ބަނދަރު ޤަޟިއްޔާ

މުސާރަކަމުގައިވާ USD 3000 (ތިން ހާސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) އިން USD 1500 (އެއް ހާސް ފަސް ސަތޭކަ އެމެރިކާ ޑޮލަރު) އަށް ކުޑަކުރުމަށް ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމެއް ނޫންކަމާއި، އޭގެ ބަދަލުގައި، އެ ހުށަހެޅުމަކީ އާ އުޞޫލަކުގެ އޮނިގަނޑެއް ތަޢާރަފުކުރުމަށް ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމެއްކަމުގައި އަދުލުވެން ދައްކާފައެވެ. އެގޮތުން، އެ ހުށަހެޅުމުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ އަސާސީ މުސާރަ ކުޑަކުރުމާ އެކު، "ގްރޭސް ޕީރިއަޑް" ބަރަގްބާތަށް ހާސިލުކުރުމުން ސާވިސް ޗާޖުން ހުރުމުގެ ފުރުޞަތު މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ފަހިކޮށްދީފައިވާކަން އެނގެން އޮވެއެވެ. އެހެންކަމުން، ބަރަގްބާތު ކަނޑައެޅުމުގެ އުސޫލުގެ ތަފްޞީލު ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ ސާވިސް ޗާޖުން ސްޓޭޓްމަންޓް، ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ކުރިން އެއްބަސްވެފައިވާ ގޮތް މުސާރަ ބަދަލުކުރުމަށް މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި މުޤާބިލުކަމުގައި އަދުލުވެން ދެކެވެ.

5·17 މުސާރައަށް ބަދަލު ގެނައުން ސިޓީގައި، ކަނޑައެޅިފައިވާ "ގްރޭސް ޕީރިއަޑް" ބަރަގްބާތު ހާސިލުކުރުމުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ސާވިސް ޗާޖުން ލިބޭނެ ޝަރުތު އެއްކޮށް ކަމަށް ބާރުދޭކަމާއި ތިއްބަވަމުންދާކަމާއި، އެ ބަރަގްބާތަކީ ކޮބާކަމާއި، އެ ބަރަގްބާތު ކަނޑައަޅާނެ ގޮތާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ސާވިސް ޗާޖުން ލިބޭނެ މިންވަރު ހިސާބުކުރާނެ އުސޫލު އެ ސިޓީގައި ބާރާކާތޮވައި ނުވާކަން އެނގެން އޮވެއެވެ. މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން ބުނާގޮތުގައި ގޮތުގަނޑަކަށް، އެ ފަދަ ބަރަގްބާތު ކޮންމެ ކުރިއަށްދާ މަހަކު ކަނޑައަޅާ މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ހިއުމަން ރިސޯސަސް ޑިޕާޓްމަންޓުން ކަމަށާއި، އެ ކަން މުވައްޒަފުންނަށް ވަގުތުން އަންގާ ކަމަށެވެ. އަދި 2024 ވަނަ އަހަރު ގްރޭސް ޕީރިއަޑް ޖެނުއަރީ ފެބްރުއަރީގައި ފެށިފައިވާނީ، ފައިދާގެ ހިސާބު ބެހުމަށް ގްރޭސް ޕީރިއަޑްގެ ގޮތުގައި ފައިސާ ލިބިފައިނުވާކަމަށް މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން ބުނެފައެވެ. އެހެންނަމަވެސް، "ގްރޭސް ޕީރިއަޑް" ބަރަގްބާތާ ގުޅޭ ލިޔެކިޔުމާއި، އެ ބަރަގްބާތު މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް އަންގަވާފައިވާ ލިޔެކިޔުން އަދި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ސާވިސް ޗާޖުން ލިބޭނެ މިންވަރު ހިސާބުކުރެވިފައިވާ ގޮތުގެ ލިޔެކިޔުން ހުށަހެޅުމަށް ޓްރައިބިއުނަލުން މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތަށް އަންގާފައިވާ ނަމަވެސް، އެ ފަދަ އެއްވެސް ހުށަހެޅުމެއް މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައި ނުވާއިރު، ބަރަގްބާތު ކަނޑައެޅުނު ގޮތް ސާބިތުކުރާނެ ބަލައިގަނެވޭނެ ހެކި ހުށަހަޅާފައި ނުވެއެވެ.

5·18 މިގޮތުން، މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ މުސާރަ ބަދަލުކުރުމަށް ކަނޑައެޅި މުޤާބިލުކަމުގައިވާ ސާވިސް ޗާޖުން ސިޓީގާ އެއްގޮތަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ވަޒީފާގެ މުއްދަތުގައި އެއްވެސް ފައިސާއެއް ދީފައިނުވާކަމާއި، އެ ފަދައިން ފައިސާއެއް ދިނުމަށް މަސައްކަތެއް ކޮށްފައިވާކަން މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތަށް މި މައްސަލައިގައި ސާބިތުކޮށްދެވިފައިނުވުމާއި މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި މުޤާބިލު އެއް ފަރާތުން އަނެއް ފަރާތަށް ބަދަލުވެފައިވާކަމެއްނެތްކަމަށް ބުނެފައިވާކަމަށް ޓްރައިބިއުނަލަށް ފާހަގަވެއެވެ. ހަމައެއާއެކު، 2024 ވަނަ އަހަރު ފައިދާވެފައިވާކަމަށް މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން ބުނެފައިވިޔަސް، މި މައްސަލައިގައި ސާބިތުވެފައިވާ ގޮތުން ހުށަހެޅުމުން، އެއްވެސް ހިސާބުކުރުމަކަށް ބާރުދޭކަމަށް ބުނެފައިވާ، GP Allowance ގެ ގޮތުގައި USD 106·14 (ސަތޭކަ ހަ

އެމެރިކާ ޑޮލަރު، ސާދަ ސެންޓް) މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ލިބިދިނުމަކީ އެއީ މުޤާބިލު އެއް ފަރާތުން އަނެއް ފަރާތަށް ބަދަލުވުންކަމަށް ބެލެވޭނެ ހަމައެއް ނޯންނަކަމުގައިވެސް އަހުރެން ދެކެމެވެ.

5.19. އެހެންކަމުން، މިސާލު ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ މުސާރައަށް ބަދަލު ގެނައުމަށް ފުރުން އެއްބަސްވުމަކީ ޤާނޫނީ ގޮތުން ބަންދުވާ ސަބަބަ އެއްބަސްވުމުގެ ސިފަކަމުގައި އަހުރެންނަށް ބަޔާންނުވެއެވެ. ނަތީޖާއެއްގެ ގޮތުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ މުސާރައަށް އެއްވެސް ބަދަލެއް ގެނެވިފައިނުވާކަމަށް ބަލައި، ވަޒީފާ ދޫކޮށްއިރު މަހު މުސާރައިގެ ގޮތުގައި ކަނޑައެޅުނު USD 3000 (ތިން ހާސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ގެ ރޭޓުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ މުސާރަ ހިސާބުކުރަންޖެހޭކަމުގައި އަހުރެން ދެކެމެވެ.

މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް މުސާރައިގެ ގޮތުގައި ލިބިފައިނުވާ ފައިސާގެ އަދަދު ކަނޑައެޅުން:

5.20. މިސާލު ބަޔާންކުރެވުނު ފަދައިން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ މުސާރަ ހިސާބުކުރުމުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާ އަދާކުރި މުއްދަތުގައި އެ ފަރާތަށް ޖުމުލަ USD 58,228.57[9] (ފަންސާސް އަށް ހާސް ދުއިސައްތަ އަށާވީސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު، ފަންސާސް ހަތް ސެންޓް) މުސާރައިގެ ގޮތުގައި ލިބެންޖެހޭކަމުގައި އަހުރެން ދެކެމެވެ. ކުރިން ވެސް ފާހަގަކުރެވުނު ފަދައިން، ވަޒީފާގެ މުއްދަތުގައި މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް މުސާރައިގެ ގޮތުގައި ލިބިދީފައިވަނީ USD 28,200.85 (އަށާވީސް ހާސް ދުއިސައްތަ އެމެރިކާ ޑޮލަރު، އަށްޑިހަ ފަސް ސެންޓް) ކަން އެނގެން އޮތެވެ. އަދި އޭގެ ފަހުން، ޓްރައިބިއުނަލަށް މި މައްސަލަ ހުށަހެޅިފައިވާއިރު، މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް 20 މާރިޗު 2025 ގައި USD 13,841 (ތޭރަ ހާސް އަށްސަތޭކަ ސާޅީސް އެއް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ދީފައިވާކަން އެނގެން އޮތެވެ.

5.21. މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން 20 މާރިޗު 2025 ގައި ދައްކާފައިވާ ފައިސާގެ ހިސާބުކުރުންތަކަށް ބަލާއިރު، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ލިބެންޖެހޭ ފައިސާގެ ތެރެއިން ކަނޑުގެ ގޮތުގައި USD 1264.59 (އެއް ހާސް ދުއިސައްތަ ފަސްދޮޅަސް ހަތަރު އެމެރިކާ ޑޮލަރު، ފަންސާސް ނުވަ ސެންޓް) އުނިކޮށްފައިވާކަން އެނގެން އޮތެވެ. އެހެންކަމުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ނުލިބިވާ މުސާރަ ހިސާބުކުރުމުގެ ބޭނުމަށް މި އުނިކުރި ކުރުމަކީ ޤާނޫނީ ހަމަތަކުގެ މަތިން ކޮށްފައިވާ ކަމެއްކަމަށް ބަލަންޖެހޭކަމުގައި އަހުރެން ދެކެމެވެ.

[9] މި އަދަދު ހިސާބުކުރުމުގައި 2023 ވަނަ އަހަރުގެ ޖުލައި މަހު މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ލިބެންޖެހޭ މުސާރައިގެ ގޮތުގައި ބަލާފައިވަނީ USD 2300 ކަމުގައެވެ. އެއީ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތާއި މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ހިސާބުކުރުންތަކުގައި އެ ފަދައިން ބަޔާންކޮށްފައިވާތީ، އެ އަދަދު ޤަބޫލުކޮށް ނަތީޖާގައި ބަލައިގެންނެވެ. އަދި 2025 ވަނަ އަހަރުގެ ފެބުރުއަރީ މަހުގެ ނިޔަލަށް މުސާރަ ހިސާބުކުރުމުގައިވާ ޖުމުލަ މުސާރައިގެ އަދަދުކަމުގައިވާ USD 3000، 28 ދުވަހަށް ބަހާލައިގެން، ދުވާލަކަށް ޖެހޭ އަދަދު ހިސާބުކޮށްގެންނެވެ.

5.21.1. މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން އުނިކުރި USD 1264.59 (އެއް ހާސް ދުއިސައްތަ ފަސްދޮޅަސް ހަތަރު އެމެރިކާ ޑޮލަރު، ފަންސާސް ނުވަ ސެންޓު) ހިސާބުކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ބަލާއިރު، އެ ރިޕޯޓަކީ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ހުރުމުގެ އިންތިޒާމު ހަމަޖެއްސުމުގެ ގޮތުން މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ހަރަދުކުރި ފައިސާކަން އެނގެން އޮތެވެ. މި ރިޕޯޓަކީ އެކޮމޮޑޭޝަންގެ ގޮތުގައި ހަރަދުކޮށްފައިވާ ޖުމުލަ -/9000ރ (ނުވަ ހާސް ރުފިޔާ) އާއި ހައުސިންގ އެލަވަންސްގެ ގޮތުގައި ހަރަދުކޮށްފައިވާ -/15،000ރ (ފަނަރަ ހާސް ރުފިޔާ) ގެ އެކު ޖުމުލަ -/24،000ރ (ސައުވީސް ހާސް ރުފިޔާ) އިން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ހައުސިންގ އެލަވަންސްގެ ގޮތުގައި ދައްކާފައިނުވާ -/4500ރ (ހަތަރު ހާސް ފަސް ސަތޭކަ ރުފިޔާ) އުނިކުރުމަށްފަހު ޖުމުލަ 19،500ރ (ނަވާރަ ހާސް ފަސް ސަތޭކަ ރުފިޔާ)، އެމެރިކާ ޑޮލަރަށް ހިސާބުކުރުމުން ޖުމުލަ ރިޕޯޓުކަން މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ހުށަހެޅި ލިޔެކިޔުމުން އެނގެން އޮތެވެ.

5.21.2. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ބުނެފައިވާ ގޮތުންނަމަ، މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން މި ފައިސާ އުނިކޮށްފައިވަނީ އެއްވެސް ހިސާބެއް ނެތިއެވެ. ޖެހިއިރުވެސް، މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން އެލަވަންސްގެ ގޮތުގައި އުނިކޮށްފައިވާ -/15،000ރ (ފަނަރަ ހާސް ރުފިޔާ) އަކީ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ލިބިފައިވާ ފައިސާއެއްކަމާ ގުޅޭ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އިޢުތިރާފުކޮށްފައިވެއެވެ.

5.21.3. މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ Housing Allowance Reconciliation ލިޔުމަށް ބަލާއިރު، މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ހައުސިންގ އެލަވަންސްގެ ގޮތުގައި ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާގެ ތަފްޞީލުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އުނިކުރި ފައިސާ ހިމަނާފައިވާކަން އެނގެން ނެތެވެ. ހަމައެއާއެކު، މި ފައިސާއަކީ މިގޮތަށް ކުރިން މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ދައްކާފައިވާ ފައިސާއެއްކަން ހުށަހެޅިފައިވާ ލިޔެކިޔުމުން އެނގެން ނެތެވެ. އެހެންކަމުން، މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ހުރުމުގެ އިންތިޒާމު ހަމަޖެއްސުމުގެ ބަދަލުގައި ކުރީގައިވެސް ހަރަދުތަކެއް ކޮށްފައިވުމަކީ، ހަމައެކަނި އެ ކަމުގެ މައްޗަށް ބަލައި، އެ ފައިސާއަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ޙައްޤުދާރުވާނެ ކަމެއްގެ ގޮތުގައި ބެލެވެން ނެތްކަމެވެ. އަދި އެ ފަދައިން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ މުސާރައިން އުނިކުރެވޭނެ ކަމަކަށް ވެސް ބެލެވެން ނެތްކަމެވެ.

5.21.4. މިގޮތުން، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 55 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި މުސާރައިން އުނިކުރެވޭނެ ހާލަތްތައް ބަޔާންކުރަމުން، އެ މާއްދާގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި، "ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން މުވައްޒަފަކަށް ހޯދައިދީފައިވާ ގެއެއް ނުވަތަ ދިރިއުޅޭނެ ތަނެއް ހޯދުމަށް، ނުވަތަ ކުއްޔަށް ހިފުމަށް ދީފައިވާ، ނުވަތަ އާދާ އުމުވައްޒަފަކަށް ވިއްކާ މުދަލަކަށް ލިބެންވާ ފައިސާ

ޑޮކިއުމަންޓް ނުވަތަ އޭނާ އެމްޕްލޮއިޔަރަށް ދޫކުރާ ލިޔުމަކާ ނުވަތަ އޭނާ ޑިޕާޓްމަންޓުން ހަދައިދޭ ލިޔުމަކާ ނުވަތަ މުސާރައިގެ އެޖެންސީގެ ޒަމާނުގައި ދިޔަވިލާ އަދަދަކާ ޑޮކިއުމަންޓް މުވައްޒަފުގެ ހުއްދަ، ލިބުނުކަން ލިބިގެން، އެ ހުއްދައާ އަދަދަކަށް، ނުވަތަ މުވައްޒަފުކަން ލިބޭ އުޖޫރައިގެ ޕެންޝަނާއި އެއްބަސްވުމުގެ ގިނަ ނުވާނޭހެން އުނިކުރާ އުނިކުރުން" މި ފަދައިން ބަޔާންކޮށްފައިވުމުން، މުސާރައިން އުނިކުރުމާ ގުޅިގެން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ހުއްދަ އޮތްކަން އެނގެން ލިޔުމެއް ފެނޭ މި މައްސަލައިގެ ތަޙުޤީގަށް ހުށަހަޅާފައިވާކަން އެނގެން ނެތެވެ.

5.21.5 އެހެންކަމުން، މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ މުސާރައިން ރަނގަޅުގެ ޒަމާނުގައި ކަމަށް ބުނެ، USD 1264·59 (އެއް ހާސް ދުއިސައްތަ ފަސްދޮޅަސް ހަތަރު އެމެރިކާ ޑޮލަރު، ފަންސާސް ނުވަ ސެންޓް) އުނިކޮށްފައިވާ ފައިސާ ހަވާލުކުރުމަށްޓަކައި އަމުރުކުރުމަށް ބަލަމުވެއެވެ.

5.22 އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު އެންމެހައި ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް މުސާރައިގެ ޒަމާނުގައި މިހާތަނަށް ލިބިފައިވާ ފައިސާ ހިސާބުކުރުމުގައި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް މުސާރައިގެ ޒަމާނުގައި ލިބެންޖެހޭ ޖުމުލަ ފައިސާގެ ގޮތުގައި USD 58,228·57 (ފަންސާސް އަށް ހާސް ދުއިސައްތަ އަށާވީސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު، ފަންސާސް ހަތް ސެންޓް) ގެ ތެރެއިން މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން މިހާތަނަށް ދައްކާފައިވާ ޖުމުލަ ފައިސާގެ ގޮތުގައިވާ USD 42,041·85[10] (ސާޅީސް ދެ ހާސް ސާޅީސް އެއް އެމެރިކާ ޑޮލަރު، އަށްޑިހަ ފަސް ސެންޓް) އުނިކުރުމުންކަން ސާފުވެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން 20 މާރިޗު 2025 ގައި Termination Period Payment ގެ ގޮތުގައި ދައްކާފައިވާ USD 750 (ހަތް ސަތޭކަ ފަންސާސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) އަކީ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ނޯޓިސް މުސާރައާ ގުޅިގެން ދައްކާފައިވާ ފައިސާއެއްކަމުގައި ނުވާތީ، މައްސަލައިގެ ގޮތުގައި ނޯޓިސް ފައިސާ ހިސާބުކުރުމުގެ ބޭނުމަށް އެ USD 750 (ހަތް ސަތޭކަ ފަންސާސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން ދެއްކި ފައިސާގެ ތެރޭގައި ހިމަނަންޖެހޭނެ ކަމަކަށް އަރުވަން ނުފެނެއެވެ. އެހެންކަމުން، މި ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ދޭންޖެހޭ ފައިސާގެ ގޮތުގައި USD 16,936·72[11] (ސޯޅަ ހާސް ނުވަ ސަތޭކަ ތިރީސް ހަ އެމެރިކާ ޑޮލަރު، ހަތްދިހަ ދެ ސެންޓް) ނަގައިދިނުމަށްޓަކައި އަމުރުކުރުމަށް ބަލަމުވެއެވެ.

[10] ވަޒީފާ އަދާކުރި މުއްދަތުގައި ދައްކާފައިވާ USD 28,200·85 އަދި 20 މާރިޗު 2025 ގައި ދައްކާފައިވާ USD 13,841 ގެ އެކު ޖުމުލަ

[11] 28,200·85 + 13,841 = 42,041·85

42,041·85 − 750 = 41,291·85

58,228·57 − 41,291·85 = 16,936·72

6. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތާމެދު އަޅާފައިވާ އިސްލާހީ ފިޔަވަޅު

މި ނުކުތާގައި ބެލެވޭނީ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަމެވެ:

6.1. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ގޮތުގައި، މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް 11 ޑިސެންބަރު 2024 ގައި ލިޔުމުންނޭ އިންޒާރެއް ދީފައިވާކަމަށާއި، އެ ސިޓީގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ "gross misconduct" އެއް ޢަމަލުކަން ތުހުމަތުކޮށްފައިވާކަމަށެވެ. އަދި އެ ފިޔަވަޅާ ގުޅޭ ގޮތުން 03 (ތިނެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ރައްދު ދިނުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގެންވާކަން ބުނެފައިވާތީ، ރައްދުގެ ގޮތުގައި 14 ޑިސެންބަރު 2024 ގައި އީމެއިލެއް ފޮނުވިނަމަވެސް، އެ އީމެއިލާ ގުޅިގެން އެއްވެސް ޖަވާބެއް މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން ދީފައިނުވާކަމަށެވެ.

6.2. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް އިންޒާރު ދީފައިވަނީ އެކައުންޓެންޓާ ތަބްދީލުކޮށް ނުކުރި، އެކައުންޓެންޓާ ހަވާލުކޮށް ނުކުރި، ޓީމު ތުހުމަތުތަކެއްގެ މައްސަލަކަމުގައިވާތީއާއި، އެ ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ ކުރިން ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުޞަތެއް ދީފައިނުވާތީއާއި، ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުޞަތެއްދީފައިކަމަށް ބުނާ ފުރުޞަތެއް ދީފައިވަނީ ފިޔަވަޅު އެޅުމަށްފަހުކަމުގައިވާތީއާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ހުށަހެޅި ޖަވާބާ ގުޅިގެން އެއްވެސް ރައްދެއް ދީފައިނުވާތީ، ލިޔުމުން އިންޒާރުދިނުމަށް އަޅާފައިވާ ފިޔަވަޅަކީ ބާޠިލު އެއްގޮތަށް އަޅާފައިވާ ފިޔަވަޅެއް ނޫންކަމުގައި ފާހަގަކުރާކަމަށެވެ. ހަމައެއާއެކު، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ތުހުމަތުކޮށްފައިވަނީ ކަންކަމަކީ ހުރި ދޮގުކަން ހުރި ކަންކަން ކަމަށް ބުނެފައިވުމުން، މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން އެއްވެސް ހެއްކެއް ހުށަހަޅާފައިނުވާކަމަށާއި، ހަމައެކަނި ހުށަހަޅާފައިވަނީ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ވެސް ހުށަހަޅާފައިވާ ފިޔަވަޅު އެޅުމަށްފަހު ފޮނުވި ސިޓީކަމަށެވެ.

6.3. މީގެއިތުރުން، ލިޔުމުން އިންޒާރު ދިނުމަކީ މުވައްޒަފުގެ އަޚްލާޤީ ފިޔަވަޅެއްކަން ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 19 ވަނަ މާއްދާއިން އެނގޭކަމަށާއި، މުވައްޒަފުގެ އަޚްލާޤީ ފިޔަވަޅެއް އެޅުމަށް މުވައްޒަފު ތަބާވާންޖެހޭ މަސައްކަތުގެ އަޚްލާޤީ މިންގަނޑެއް ތަޢާރުފުކުރަންވާނެ ކަމަށް އެ މާއްދާގެ (ހ) އިން އެނގޭކަމަށެވެ. ވީމާ، އަޚްލާޤީ މިންގަނޑު ހާމަކޮށްފައިނުވާނަމަ، ލިޔުމުން އިންޒާރު ނުދެވޭނެކަމަށާއި، ލިޔުމުން އިންޒާރު ދިން ސިޓީގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރި ކަންކަމަކީ އެއްވެސް އަސާސެއް ނެތި ދޮގު ވާހަކަތަކެއްކަން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އެ ސިޓީއާ ގުޅިގެން ފާހަގަކޮށްފައިވިނަމަވެސް، އެ ކަމަށް މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން އެއްވެސް މަޢުލޫމާތެއްގައި ރައްދު ދީފައިނުވާކަމަށެވެ.

6.4. <u>އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ މޯލްޑިވްސް އިންލޭންޑް ރެވެނިއު އޮތޯރިޓީ ވ. މޯލްޑިވްސް ކޯލިޓީ ސީފުޑް އިންޑަސްޓްރީޒް ލިމިޓެޑް</u> ޤަޟިއްޔާގައި ނަޒަރުކޮށް ޖަސްޓިސްގެ މަޝްވަރާ އިޝާރާތްކުރައްވާފައިވާކަމަށާއި، މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން hearing rule އާއި، rule against bias އާއި، evidence rule އާ ހިލާފުވެފައިވާކަމަށާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި

ފާހަގަކޮށް ދިނުމުން އިންޒާރު ދިފާއުވާއިރު، ދިނުމުން އިންޒާރު ދިނުމުގެ ކުރިން އެ ކަމުގެ މައްޗަށް ޑިސިޕްލިނަރީ ބަލައިނުލުމުގެ ފުރުޞަތު ދީފައިނުވާކަމަށާއި، ދިފާޢު އެކުލަވާލުމަށް ދިން ފުރުޞަތުގައި ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ހުށަހެޅުމަކުން ވެސް ޖަވާބެއް ދީފައިނުވާކަމަށެވެ. އަދި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ދީފައިވާ އިންޒާރަކީ އެއްވެސް ހެއްކެއްގެ މައްޗަކަށް ދީފައިވާ އިންޒާރެއް ނޫންކަމަށާއި، އެއީ ބަދުނުވަދިކަމާ އެކު ވަކި ފާހަގަކަން ނުޖެހި ނިންމާފައިވާ ނިންމުމެއްކަމުގައި ބެލެވޭނެ ހަމައެއް ނެތްކަމަށެވެ.

މި ނުކުތާއާ ގުޅިގެން މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަމަކީ:

6.5. 10 ޖުލައި 2024 ގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ކަސްޓަމަރުގައި މަސައްކަތްކުރާ އަނގައިން މުވައްޒަފަކަށް ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމުގެ ގޮތުން “You look hot” ފަދަ ބަހަކާ އިބާރާތްތައް ބޭނުންކުރުމާއި، ކަސްޓަމަރުގައި މަސައްކަތްކުރާ އަންހެން މުވައްޒަފުންނަށް ޖިސްމާނީކޮށް، ބަދަހި ބަހެއް ބޭނުން މުއާމަލާތްކުރުމާ ގުޅިގެން 11 ޖުލައި 2024 ގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް އެފަދަ އަމަލުތަކުން ދުރުހެލިވުމަށް އަނގަބަހުން ނަސޭހަތްތެރިވެދީފައިވާކަމަށާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ދީފައިވާ "ފައިނަލް ވޯނިންގ ލެޓަރ" ގައި އަނގަބަހުން ނަސޭހަތް ދިން ތާރީޚާއި ސަބަބު ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމަށާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ބަޔާނުގައި މި ކަމުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އިންކާރުކޮށްފައިނުވާ ކަމަށެވެ.

6.6. ތަކުރާރުކޮށް ނަސޭހަތް ދިނުމަށްފަހު ވެސް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ކަސްޓަމަރުގެ މުވައްޒަފުންނާ ބޭއަދަބީ އިބާރާތުން މުޢާމަލާތްކޮށް، ކަސްޓަމަރުގެ މުވައްޒަފުންތަކަކަށް އެއްވެސް އުޒުރެއް ނެތި މަޖާގެ ބާރުގެ ބަސްބަސްތަކުގެން ފިޔަވަޅު އަޅަންކަމުގެ އިންޒާރު ދީ، މުވައްޒަފުގެ ފޮނު އަމިއްލަ، ހުރިހާ ތަނެއްގައި ހަމަޖެހުން ހިނގާފައިވާކަމަށާއި، މި ހާދިސާއާ ގުޅިގެން 08 ޑިސެންބަރު 2024 ގައި ދިނުމުން އިންޒާރު ދިނުމަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ހިއްމަތުން ރިސެޕްޝަން ޑިޕާޓްމަންޓުގެ ބައްދަލުވުމަކަށް ހާޒިރުކުރުވިފައިވާކަމަށެވެ. އެގޮތުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ހިތްހަމަނުޖެހުން އެ ވަގުތު ގެނުގޮސް މިވި މުވައްޒަފުންގެ ސަލާމަތާ، ކަން ހިނގައިދިޔަ ގޮތް އޮފީހުގެ ޒިންމާދާރުންނަށް، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ދިނުމުން އިންޒާރު ދިނުމުން، އިންޒާރުގެ ސިޓީގައި ސާފުކޮށްދީފައިން އިންކާރުކޮށްފައިވާކަމަށެވެ. މީގެއިތުރުން، ހިނގައިދިޔަ ހާދިސާތަކުގެ މައްސަލަ ބިނާކޮށް އަޅާފައި މި މައްސަލަ ތަޙުޤީޤުކުރެވުނުކަމާއި، ކުރުވި ތަޙުޤީޤުގެ މައްސަލަ ބަލައި، އެކަށީގެންވާ ދިފާޢު އެކުލަވާލުމަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ދިނުމުން އަންގާފައިވާކަމަށާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ދީފައިވާ "ފައިނަލް ވޯނިންގ ލެޓަރ" ގައި އިންޒާރުގެ ސަބަބު ދީން ވާޒިޙުކޮށް މައްސަލަ އިތުރަށް ތަޙުޤީޤުކުރެވުނުކަން ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމަށެވެ.

6.7. އެގޮތުން، ކުރުވުނު ތަޙުޤީޤާ ގުޅިގެން 09 ޖެނުއަރީ 2024 ގައި ވަކިވަކި މުވައްޒަފުންނާ ބައްދަލުކޮށް، ބަޔާންތަކެއް ނަގާފައިވާކަމަށާއި، ބަޔާންތަކުގައި ކަން ހިނގާފައިވާ ގޮތް އެ ފަރާތްތަކުން ވަރަށް ތަފްސީލުކޮށް ކިޔައިދީފައިވާކަމަށެވެ. މި ތަޙުޤީޤާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ އަޚްލާޤީ މިންގަނޑާއި އަދި މަސައްކަތުގެ ފެންވަރަށް ބަލައި، 11 ޖެނުއަރީ 2024 ގައި މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން އެންމެ ފަހު އިންޒާރު ސިޓީ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް އީމެއިލްގެ ޒަރީއާއިން ރައްދުކޮށްފައިވާކަމަށާއި، މި ސިޓީގައި ކުރިން ކަން ހިނގާފައިވާ ގޮތާއި، ތަކުރާރުކޮށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ނަޞޭހަތްތެރިވެފައިވާ ކަމާއި، މީގެ ކުރިން ވެސް ޒިޔާދަ އިންޒާރު ދީފައިވާކަން ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމަށެވެ.

6.8. 11 ޖެނުއަރީ 2024 ގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ރައްދުކުރެވުނު ފައިނަލް ވޯނިންގ ލެޓަރާ ގުޅިގެން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ޒިޔާދަ ޖަވާބުދާރީވާން ފުރުޞަތު ދީފައިވާކަމަށާއި، އެ ފުރުޞަތުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އީމެއިލްއަކުން ޖަވާބުދީ، ތުހުމަތުކުރެވުނު ކަންކަމަށް އިންކާރުކޮށްފައިވާކަމަށެވެ. އެހެންނަމަވެސް، މީގެކުރިން ދެވިފައިވާ އިންޒާރުގެ ސިޓީއާ ގުޅިގެން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އެއްވެސް ޖަވާބެއް ދީފައިނުވާކަމަށެވެ. އަދި 11 ޖެނުއަރީ 2024 އާއި 18 ފެބްރުއަރީ 2025 އާ ދެމެދު މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ފުރަން އެއްވެސް ކުރި ބަދަލެއް ފެނިފައިނުވާކަމަށާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ އަޚްލާޤު ހުރި ސިފައިން މުވައްޒަފަކު ދަރަޖައަކަށްބޮޑުނޫން މިންގަނޑަށްކަމުގައި ނުވާތީ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވުނީ، އެ ފަރާތް ހުރި މަޤާމުން ތަން މަޤާމަކަށް ބަދަލުކުރުމަށް މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ނިންމާފައިވާކަމަށާއި، މިއީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 19 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ 4 ގެ ދަށުން ވަޒީފާދޭ ފަރާތަށް މަސައްކަތުގެ ބޭނުމަށް ބަލައި، އެކަމަށް ފިޔަވަޅުއެޅުމުގެ ގޮތުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފިޔަވަޅެއްކަމަށެވެ.

6.9. އެގޮތުން، 18 ފެބްރުއަރީ 2025 ގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާ އަދާކުރަމުންދިޔަ ޖެނެރަލް ސަރވިސް ޖެނެރަލްގެ ފްރަންޓް ސަރވިސް ކޮންސިއަރޖްގެ މަޤާމުން ބަދަލުކުރަން "ފިނޭންސް ބެކް އޮފީސް ކޯޑިނޭޓަރ" އެއް ހުރަހެއްނެތިވެސް، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އެ އެޕޮއިންޓްމަންޓުގައި ސޮއިކުރުމަށް އިންކާރުކޮށްފައިވާކަމަށެވެ.

ބިނާކުރެވުނު ޤާނޫނީ ނުކުތާތައް:

6.10. ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 19 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި، މުވައްޒަފުން ތަބާވާންޖެހޭ މަސައްކަތުގެ އަޚްލާޤީ މިންގަނޑުތަކަށް ތަބާނުވާނަމަ، އެ މުވައްޒަފަކާމެދު އަމަލު ފުރަން އެކަށީގެންވާ އިސްލާޙީ ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ ބާރު، ވަޒީފާދޭ ފަރާތަށް ލިބިގެންވާކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އެގޮތުން، މުވައްޒަފަކާމެދު އެޅިދާނެ "އިސްލާޙީ ފިޔަވަޅު" ގެ ގޮތުގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

6.10.1. ނަސޭހަތްދިނުން؛

6.10.2. ލިޔުމުން އިންޒާރު ދިނުން؛

6.10.3. ވަޒީފާގެ މަސައްކަތަށް ނުކުތުން 14 ދުވަހަށްވުރެ ދިގުނޫން މުއްދަތަކަށް ހުއްޓުވުން؛

6.10.4. ހުރި މަޤާމަށްވުރެ ދަށް މަޤާމަކަށް ބަދަލުކުރުން.

6.11. މީގެއިތުރުން، ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން ވަކި މުވައްޒަފަކާމެދު އަޅާފައިވާ އަޚުލާޤީ ފިޔަވަޅަކީ އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅެއްތޯ ބެލުމަށްޓަކައި، މަސައްކަތުގެ އަޚުލާޤީ މިންގަނޑަށް މުވައްޒަފު ތަބާނުވި މިންވަރާއި، އެމުވައްޒަފުގެ ވާޖިބުތަކާއި، ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން އެޅި ފިޔަވަޅާއި، އެ ފިޔަވަޅު އެޅުމުގައި އަމަލުކުރި ގޮތާއި، އެ މުވައްޒަފަކު އަޚުލާޤީ މިންގަނޑާ ޚިލާފުވުމުން ލިބުނު ގެއްލުމާއި، އެމުވައްޒަފަކު މަސައްކަތުގެ އަޚުލާޤު ކުރިން ބަހައްޓަމުން އައިސްފައިވާ ގޮތުގެ މައްޗަށް ރިއާޔަތް ކުރަންވާނެކަމަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 19 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި މި ފަދައިން އެޅޭ ފިޔަވަޅަކީ އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅެއް ކަމަށް އެފިޔަވަޅު އެޅުން މުވައްޒަފަކަށް ނުފެނިއްޖެނަމަ، އެކަމުގެ ޝަކުވާ މި ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅިދާނެކަމަށް އެ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

<u>މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތާމެދު އިސްލާހީ ފިޔަވަޅު އެޅުން ސަބަބު</u>

6.12. މި ޝަކުވާގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އެދިފައިވަނީ އެ ފަރާތަށް ލިޔުމުން އިންޒާރު ދީ، ފިޔަވަޅު އަޅާފައިވަނީ މައްސޫލީ އަދި އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރުމުގެ ނުކުތާ، އިންސާފުގެ ހަމަތަކާ ޚިލާފަށްކަމުގައި ކަނޑައަޅައިދިނުމަށެވެ. އެގޮތުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތާމެދު އިސްލާހީ ފިޔަވަޅު އެޅިކަން އަންގައި، އެ ފަރާތަށް ފޮނުވާފައިވާ މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުގެ ނަންބަރު CPLC-HRD-16/2024 (11 ޑިސެންބަރު 2024) “Final Warning Letter issued for Gross misconduct” (މީގެ ފަހުން "ފަހު އިންޒާރު") ގައި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ފިޔަވަޅު އެޅުން ސަބަބުގެ ގޮތުގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

“This letter serves as a final warning letter regarding your recent conduct, which has been deemed a Gross misconduct under the Maldives employment Act.

Details of the Gross misconduct:

1. On December 8, 2024 it was reported that you engaged in a heated-argument in an aggressive manner with the junior staff, of another department, raising your voice to an unacceptable level. and all the 3rd floor staff was witnesses. This

behavior is a violation of professional ethics, and it contravenes the standards expected of all employees within our organization.

2. On July 10, 2024 You raised your voice at a female staff member from Spectra, citing excessive noise.
3. July 11, 2024 Consequently, you have received verbal warning for engaging in inappropriate conversations with female staff members via WhatsApp and Viber.
4. Multiple Instances: You have made inappropriate comments to female staff members including remarks about their appearance and comments like "You look Hot".
5. Furthermore, when HR attempted to address the incident of aggressive behavior on 8th of Deember2024, you rejected the warning letter and argued with HR representatives. Despite repeated explanations that the issue was your behavior, not the specific details of the incident which is being acted upon separately, you refused to accept responsibility for your actions. HR will investigate reported incidents, any actions taken will be 'individual' and will not be shared with others.

As a senior employee of Centurion Public Limited Company, there is an inherent expectation and implied responsibility that you not only understand but also uphold and promote exemplary work ethics among your peers and subordinates. Your position demands a higher standard of conduct and serves as a model for all other employees.

It has come to our attention that you have failed to meet these responsibilities. Specifically, the incident of engaged in a heated argument and aggressive behavior with the junior staff, in another department, raising your voice to an unacceptable level on December 8, 2024 has demonstrated a severe lapse in judgment and conduct. Your actions were not only unprofessional but also violent, which is entirely unacceptable and contrary to the ethos and policies of our organization.

We trust that you understand the gravity of this situation and will take immediate steps to rectify your behavior. Any recurrence of such misconduct will result in more severe disciplinary action, up to and including termination of employment."

6.13. އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ސިޓީއިން އެނގެން އޮންނަ ގޮތުގައި، މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް އިބްލާޣު ފިޔަވަޅުގެ ގޮތުގައި ފަހު އިންޒާރު ދީފައިވަނީ، 08 ޑިސެންބަރު 2024 ގެ ހާދިސާގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އަމަލުކޮށްފައިވާ ގޮތަކީ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އޭގެ ކުރިން ވެސް އަމަލުތަކަށް ބަރަށްޖެހިފައިވާ ގޮތާއި، 11 ޖުލައި 2024 ގައި އަނގަބަހުން ދެވިފައިވާ އިންޒާރަށް ރިޢާޔަތްކުރުމަށްފަހުއެވެ. އަދި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަކީ މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުގެ ސީނިއަރ މުވައްޒަފެއްކަމުގައިވާތީ، އެ ކަމަށް ވެސް ރިޢާޔަތްކުރެވިފައިވާކަން އެނގެން އޮތެވެ. އެހެންކަމުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތާމެދު އަޅާފައިވާ ފިޔަވަޅަކީ އުސޫލުތަކާ ފިޔަވަޅުއެޅުމުގެ ބޮޑުމިނަށްކަމި،

މައްސަލަ ރައްދުވެރި ފަރާތުން ބުނާ ކަންކަން ހަޤީޤަތުގައި ވެސް ހިނގާފައިވާކަމާއި، އެ ފުރުޞަތު އޮތުމުގައި ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ އިޖުރާއަތު ފުރިހަމަކޮށްފައިވާތީ ބަލަންޖެހޭކަމުގައި އަހުރެން ދެކެމެވެ.

މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ މައްޗަށް ކުރެވުނު ތުހުމަތު:

6.14. ފަހު އިންޒާރުގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ފަދައިން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް 11 ޖުލައި 2024 ގައި އަނގަބަހުން އިންޒާރު ދެވުނުކަމަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އިންކާރު ކޮށްފައިނުވެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، 08 ޑިސެންބަރު 2024 ގައި އިންޒާރު ސިޓީއެއް ދީފައިވާކަމަށް އިންޒާރުދެވުނުކަމަކަށް، 11 ޑިސެންބަރު 2024 ގައި ދުވަސް އިންޒާރު ދޫކޮށްފައިވަނީ އެކަށީގެންވާ ތަޙުޤީޤެއް ނެތި، އެކަށީގެންވާ ހެއްކެއް ނެތި، ޤާނޫނީ ތުހުމަތުތަކެއްގެ މައްޗަށްކަމަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ބުނެފައިވެއެވެ. އެގޮތުން، ފަހު އިންޒާރުގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ކަންކަމަށް ނަޒަރުކުރުމުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް އެ އިންޒާރު ދިނުމަށް މުދަލުގެ އަސްލު ސަބަބަކީ 08 ޑިސެންބަރު 2024 ގެ ހާދިސާކަން އެނގޭތީ، މި ކަމުގައި ހިނގައިދިޔަ ގޮތަކީ ކޮބާތޯ ބަލަންޖެހޭކަމުގައި އަހުރެން ދެކެމެވެ.

08 ޑިސެންބަރު 2024 ގެ ހާދިސާ:

6.15. މި ހާދިސާގައި ކަން ހިނގައިދިޔަ ގޮތަކަށް ބަލާ ފަހު އިންޒާރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމަށް ބަލާއިރު، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އެހެން ޑިޕާޓްމަންޓެއްގެ ސީނިއަރ މުވައްޒަފަކަށް ހަރުކަށިކަމާ އެކު އަޑުއުފުލައި، ޖަވާބުދާރީވެފައިވާ ކަމަށް މައްސަލަ ރައްދުވެރި ފަރާތުން ތުހުމަތުކޮށްފައިވާކަން އެނގެން އޮތެވެ. ހަމައެއާއެކު، އެޗް.އާރު އިން މި ކަން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ސުޕަވައިޒަރަށް ގެނެސް، އިންޒާރުގެ ސިޓީ ހަވާލުކުރަން މަސައްކަތް ކުރުމުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އިންޒާރުގެ ސިޓީ ބަލައިގަތުމަށް އިންކާރުކޮށް، އެޗް.އާރުގެ މުވައްޒަފުންނާ ޖަވާބުދާރީވެފައިވާކަމަށް ވެސް ފަހު އިންޒާރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި މި ކަންކަމާ ގުޅިގެން ބައްދަލުވުމަށް 09 ޑިސެންބަރު 2024 ގައި ވަކިވަކި ޑިސިޕްލިނަރީ ފިޔަވަޅު ނަގާފައިވާކަމަށް މައްސަލަ ރައްދުވެރި ފަރާތުން ބުނެފައިވެއެވެ.[12]

6.16. 08 ޑިސެންބަރު 2024 ގައި މައްސަލަ ރައްދުވެރި ފަރާތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް އިންޒާރު ސިޓީއެއް ދިނުމަކަށް ބަލާއިރު، އެ ފަދަ ސިޓީއެއް މައްސަލަ ރައްދުވެރި ފަރާތުން މި މައްސަލައިގައި ހުށަހަޅާފައި ނުވެއެވެ. ހަމައެއާއެކު، މި ކަންކަމާ ގުޅިގެން މައްސަލަ ރައްދުވެރި ފަރާތުން ޑިސިޕްލިނަރީ ފިޔަވަޅު ނެގިކަން އިސްބާތުކޮށްދޭނެ އެއްވެސް ހެއްކެއް މައްސަލަ ރައްދުވެރި ފަރާތުން މި މައްސަލައިގެ ތެރެއިން ހުށަހަޅާފައިނުވެއެވެ. އަދި މައްސަލަ ރައްދުވެރި ފަރާތުން ތުހުމަތުކުރި ކަންކަމަކީ ބަޔާންކޮށްދިން ވެސް ހިނގާފައިވާ ކަންކަން ކަމުގައި އިސްބާތު ކުރެވޭ ހެއްކެއް މައްސަލަ ރައްދުވެރި

[12] 10 އޮގަސްޓު 2025 ގައި މައްސަލަ ރައްދުވެރި ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ބަޔާނުގެ 9 ވަނަ ނުކުތާ

ފަރާތުން މި މައްސަލައިގައި ހުށަހަޅާފައިވާކަމާއި، މި ކަންކަމާ ގުޅިގެން ހަމައެކަނި އާދެ މައްސަލަ ބަލައިދޭ ފަރާތުން ބަލާ ބުނުންތަކާއި އުސޫލަކާއި ޚިލާފަށް އޮތްކަމެއް ނުވެއެވެ. އެހެންކަމުން، މައްސަލަ ބަލައިދޭ ފަރާތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތާމެދު ތެރޭގައިވެސް، ފަރު އިންޞާފު ދިނުމާ ކަންކަން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ކުރިކަން މައްސަލަ ބަލައިދޭ ފަރާތުން މި މައްސަލައިގައި ސާބިތުކޮށްދީފައިވާ ކަމަކަށް އަޑުއަހާ ނުވެއެވެ.

6.17. މި ސަބަބުތަކާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް މައްސަލަ ބަލައިދޭ ފަރާތުން ފަރު އިންޞާފު ދިނުމުގައި އުސޫލުތަކާ ސަބަބެއް އޮތްކަމުގެ ދަލީލެއް ބަލައިނުގަނެވުނެވެ.

ފިޔަވަޅު އެޅުމުގައި މައްސަލަ ބަލައިދޭ ފަރާތުން އަމަލުކުރަންވާނެ ގޮތް:

6.18. ނަޒާހަތް ދަސްތޫރީ މަސްޢޫލިއްޔަތު، ފިޔަވަޅުއެޅުމުގައި އިޖުރާއަތާއި އިންސާފުވެރި އިޖުރާއަތުގެ ބައިގައި ހިމެނޭ ބައެއް ޖިނާއީ ގަރާރެއް ބަލައިދިނުމާ މަދުރަސާ. އެގޮތުން، ނަޒާހަތު ދަސްތޫރީ މަސްޢޫލިއްޔަތު ބާރުގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނޭކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/SC-A/28[13] ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

6.18.1. މީހަކާމެދު ގެންގުޅޭ ކަށަވަރުކުރުމުގެ ހުރިހާ، އެ ކަމުގެ މަޢުލޫމާތު އެ މީހަކަށް ދިނުމާއި، އެ ކަމުގެ މައްޗަށް ބަސް ބުނުމުގެ ފުރުޞަތު ދިނުން؛

6.18.2. މީހަކާމެދު ނަގަމުން ކަމާގުޅުން ގެންދާ ކަށަވަރުކުރާ މީހެއްގެ މަޝްވަރާތައް އެ ކަމުގައި އޮތްގޮތް ނުވެސް އަދި ވަކި ފަރާތަކަށް ނުޖެހުން؛

6.18.3. މީހަކާމެދު ގެންދާ ކަށަވަރުކުރާތީ ހުކުމާއި ޤަރާރުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށްގެންކަމާއި، ހީވާ އެއްޗެއްގެ މައްޗަށް ނަގައި ޢިލްމުވެރިވާ މައުލޫމާތެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ނުނިންމުން؛

6.18.4. ނިންމާ ނިންމުމަކީ ހުކުމާއި ވަކިކުރުންވާ ކަންކަމަށް ބަލައިގެން އެކަށީގެން ނިންމުމެއްކަމުގައިވުމެވެ.

6.19. އަދި މި ކަންކަމުގެ އިތުރުން ވެސް، ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގައި ނުވަތަ ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން އުސޫލުތަކާ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދުގައި ނުވަތަ ސިޔާސަތެއްގައި މުވައްޒަފުންނަށް އިޖުރާޢީ ފިޔަވަޅު އެޅުމާ ގުޅޭ ވަކި އިޖުރާއަތެއް ބަޔާންކޮށްފައިވާނަމަ އެ އިޖުރާއަތެއް ފުރިހަމަކުރަންވާނެކަމުގައި އަރުވަން ދެކެވެއެވެ.

[13] މޯލްޑިވްސް އިންލަންޑް ރެވެނިއު އޮތޯރިޓީ ވ. މޯލްޑިވްސް ކޮލިޖް ސީފުޑް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ޤަޟިއްޔާ

6.20 އެގޮތުން، މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ފަހު އިންޒާރު ދިނުއިރުވެސް ޖެހޭ ޕްރޮސެސްގެ ތެރެއިން، އެކަށީގެންވާ ރަނގަޅު ތަރުތީބުތަކަށްފަހު ކަމަށާއި[14]، އިސްލާހީ ފިޔަވަޅު ގެނެސްގެން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ޖަވާބުދާރީވުމަށް ފުރުޞަތު ދިނުމަށްފަހުގައި މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ބަލަންޖެހެއެވެ.[15] އެހެންނަމަވެސް، މި މައްސަލައިގައި ފެންނަން އެއް ގޮތަކަށް ބަލާއިރު، މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ބުނާ ފަދަ ތަރުތީބެއް ހިންގާފައިވާކަން އެނގެން ނެތެވެ. ހަމައެހެން، އިސްލާހީ ފިޔަވަޅު ގެންގުޅެން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ޖަވާބުދާރީވުމަށް ފުރުޞަތު ދިނުމަށްފަހުގައި ބާރުނިކުންފައިވިނަމަވެސް، އެ ފަދައިން ފުރުޞަތު ދިނުއިރުވެސް އިސްލާހީ ފިޔަވަޅު އެޅުމަށްފަހުކަމަށާއި، ދުވަސް ފުރުޞަތުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ހުށަހެޅި ޖަވާބަށް އޭގެ ފަހުން ރިޢާޔަތްކުރެވިފައިވާކަން ވެސް އެނގެން ނެތެވެ.

6.21 އެހެންކަމުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ ކުރިން އެ ފަރާތަށް ބަސް ބުނުމުގެ ފުރުޞަތު ދިނުއިރުވާކަން އެނގެން ނެތުމާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ފިޔަވަޅު އަޅާފައިވަނީ ކޮން ހާލަތެއްގެ މައްޗަށް ރިޢާޔަތްކޮށްގެންކަން މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތަށް މި މައްސަލައިގައި ބޭނުންކުރެވިފައިނުވާތީ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ފަހު އިންޒާރު ދިނުމުގައި މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ އުސޫލު އަސާސީ އިޖުރާއަތުތަކާ އެ ފަރާތުން ފުރިހަމަކޮށްފައިނުވާކަމުގައި ޓްރައިބިއުނަލަށް ފެނެއެވެ.

6.22 ނަތީޖާއެއްގެ ގޮތުން، އިސްލާހީ ބާރުނިކުންފުމުގެ އުސޫލުގައި ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ފަހު އިންޒާރު ދިނުއިރުވެސް ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ އިންސާފުގެ ހަމަތަކާ ޚިލާފަށްކަމުގައި ޓްރައިބިއުނަލަށް ފެނެއެވެ.

7. ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށްފަހު ވަޒީފާދޭފަރާތުން ޚިދުމަތުގެ އިނާޔަތާ ގުޅޭ މަސްއަލަ ބެލުން

މި ނުކުތާއާ ގުޅިގެން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ފާހަގަކުރައްވާފައިވާ ކަންކަމަކީ:

7.1 18 ފެބްރުއަރީ 2025 ގައި މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން "ފިނޭންސް ބޭންކް ޖޮބް ކޮންޓްރެކްޓް" ގެ ނަމުގައި އެއްބަސްވުމެއްގައި ސޮއިކުރުމަށް އެދުނުކަމަށާއި، އެ އެއްބަސްވުމަކީ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ޚިދުމަތަށް ހަރުދަނާކަން ހުރަސްއެޅޭ ފަދައިން މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ބަދަލުކުރެއްވި އެއްބަސްވުމެއްކަމަށާއި، އެ އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކުރުމަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ދެކޮޅު ހެދުމުން، ވަގުތުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިކަން އަންގާ ސިޓީ، މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ދޫކުރައްވާފައިވާކަމެވެ. އެގޮތުން، އެ ސިޓީގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ސަބަބަށް

[14] 'މައްސަލައިގެ ޖަވާބު ހުށަހަޅާ ފޯމު' ގެ 4 ވަނަ ނަންބަރުގެ 3 ވަނަ ނުކުތާ
[15] 10 އޮގަސްޓް 2025 ގައި މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ބަޔާނުގެ 11 ވަނަ ނުކުތާ

ޒާތުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ "unacceptable work ethics" ކަމަށާއި، އިތުރު އެއްވެސް ތަފްސީލެއް އެ ލިޔުމުގައި ނެތުމާއި، ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުންކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމަށެވެ.

7.2. ބުއްދީގެ ހަމަތަކުން ބަލާއިރު، "unacceptable work ethics" ހުންނަ ފަރާތަކަށް މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތާ ގުޅުން ޢާންމު ސަންދުރީއަން ބަރަސްނަސްކުޗް ސްޓިރްޝަންސް އިން ވަޒީފާގެ ހުރަހަރާއާތަކަން ސާބިތުވާކަމަށާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ދޭގެ ފުރުޞަތު ނުދީ، އެ ފުރުޞަތުގެ ބޭނުން ހުށަހެޅި އަމަލެއް ގެއްލި ގޮތަށް ސާބިތުކުރުމަށް އިތުރު "ފިނާންޝަލް ޓަރމް ޓޯކް ކޮންޓްރެކްޓް" ގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ސާބިތުކުރުމުންކަން، އެ އެއްބަސްވުމުގައިވާ ޝަރުޠާއި، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވޭނެ ޙާލަތް ފާހަގަކޮށްފައިވާ ސިޓީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބެލުމުން ސާބިތުވާކަމަށެވެ. އަދި މިހެން، މުއައްސަސާގެ ޤާނޫނުން ދިރާސާކުރުމަށް ހިއްސާ ކުރެވިފައިނުވާ މަސައްކަތްތަކާއި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ނުންމަވަނީ، އެއީ މަސައްކަތުގެ ޤަވާޢިދު އެކަށީގެން ނުވާކަމުގެ ބޭފުޅުން ފާހަގަކުރި ސަބަބެއް ވެސް ނުންމަވަނީ.

7.3. މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން މަސައްކަތް ކޮށްފައިވާ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް އޮޑިޓްގައިވެސް އެބަތޯ ހުރެ ދަށްކަން ހުރި މުސާރައިގެ އަދަދު އިންތިޒާމަށް ކަޓްކުރުމަށް ޒާތީ ހުށަހަޅާފައިވާކަމަށާއި، އެ ކަން ކާމިޔާބު ނުވުމުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރީކަމަށެވެ. އަދި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ކުރިއަށް އެއްވެސް ކަމަކާ ގުޅޭ ޒާތީ ސަލާމަތީ ފިޔަވަޅުއެޅުމުގެ ކުރިން ޖެހޭ ފޯރަމް ބޭނުމެއް ހިންގާފައިވާކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރީ މައްސަލަ އަދި އިޖުރާއީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފުވުމުގެ ނުސީދާކަމުގައި ހުށަހަޅާ ކަމަށެވެ.

މި ނުކުތާއާ ގުޅިގެން މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަމަކީ:

7.4. 11 ޑިސެންބަރު 2024 އާއި 18 ފެބްރުއަރީ 2025 އާ ދެމެދު މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ފަރާތުން އެއްވެސް ހާލު ބަދަލެއް ފެނިފައިނުވާކަމާއި، އެ ފަރާތުގެ އަމަލުތަކުން ހުރި ސީދާ ދުވަހަކު ދަމަހައްޓަންޖެހޭ މިންގަނޑަށްވުރެ ދަށްކަމުގައި ނުވާތީ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން، ހުރި މަސްލަހަތުގެ ދަށުން މަޝްވަރާކުރެވި ބަދަލުކުރުމަށް މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ނިންމާ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާ އަދާކުރަމުންދިޔަ ޑިޕާޓްމަންޓުން، ސަޕޯޓް ޑިޕާޓްމަންޓުގެ ޕްރޮޖެކްޓް ކޯޑިނޭޓަރުގެ ބޭނުމަށް ފުރިހަމަ ކުރެވިފައިވާ 18 ފެބްރުއަރީ 2025 ގައި "ފިނާންޝަލް ޓަރމް ޓޯކް ކޮންޓްރެކްޓް" އެއް ހުށަހެޅުންކަމަށެވެ. އެހެންނަމަވެސް، ހުށަހެޅުން "ފިނާންޝަލް ޓަރމް ޓޯކް ކޮންޓްރެކްޓް" އަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އިންކާރުކުރުމުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އަދާކުރަމުންދިޔަ ވަޒީފާގައި އިތުރަށް ބެހެއްޓުމަކީ ވަޒީފާ އަދާކުރާ ފަރާތަށް ނުވަތަ ވަޒީފާ އަދާކުރާ ތަނަށް ގެއްލުންތަކެއް ލިބިދާނެ ކަމެއްކަމަށް ފެންނާތީ، 18 ފެބްރުއަރީ 2025

ގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައިވާނެކަމަށެވެ. އަދި މި ފަދައިން ނިންމާފައިވަނީ މައްސަލަ ބައްލަވާ ފަރާތުގެ އެހެން މުވައްޒަފުންނަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ފުރުން ގެއްލުންތަކެއް ލިބި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތާ އެކުގައި މަސައްކަތް ނުކުރެވޭނެކަން ކުރެވުނު ތަޙްޤީޤުން ކަށަވަރުވާތީކަމަށެވެ.

7.5. މީގެއިތުރުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ހުރީ މައްސަލަ ބައްލަވާ ފަރާތުގެ މަތީ މަގާމުތަކުގައި ކަމަށް ވެފައި، މި ފަދަ ބޭނި މަގާމުތަކަށް ފުރާ ފަރާތްތަކަކީ އެހެން މުވައްޒަފުންނަށް ރައްކާތެރި މަސައްކަތުގެ މާޙައުލެއް ފޯރުކޮށްދީ، އެކަމުގައި މަސައްކަތުތެރިކޮށް ގޮތުގައި ފަރުވާތެރި އަދި މިންގަނޑުގަސްތުގައި ދުރުހެލިކުރުމުގެ ޒިންމާ އޮންނާނެ ބޭފުޅެއް އޮންނަ ފަރާތްތަކަށްކަމަށާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ފުރުން އެހެން މުވައްޒަފުންނަށް ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމުގެ އުނދަގޫތައް ވެފުން ދެންނެވުނު ކަންތައްތައް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ނާޖާއިޒުފައިދާ މިންވަރު ހުރިކަމަށް ކަށަވަރުވެއެވެ. މި ކަމުގެ ސަބަބުން މައްސަލަ ބައްލަވާ ފަރާތުގެ މުވައްޒަފުންގެ ޙަޔާތް އުޅަނ ރައްޖެ އިތުރުވެ، ރިވި އުނދަގޫތައް ގެއްލި، މުވައްޒަފުންނާއި މައްސަލަ ބައްލަވާ ފަރާތާ ދެމެދު އޮންނަ އިތުބާރާއި އަދި ޤަބޫލު ވިއްޔަކީ މައްސަލަ ބައްލަވާ ފަރާތުގެ އަގު ވެއްޓުމަކީ މައްސަލަ ބައްލަވާ ފަރާތަށް ބޭނުމީ ގެއްލުންތަކެއް ލިބިދާނެކަމެއް ކަމުގައި ދެކޭކަމަށެވެ.

7.6. އަދި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވުނު ކަމާބެހޭ މައުލޫމާތު އާއި ދެވުން ހުރި ތަފުސީލާ އެކު ދިފާއުވާނެކަމެއް، އެ ތުހުމަތުތަކާދޭތެރޭ ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުޞަތު މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް އެކަށީ ފަދަހައްގެ މަތިން ދީފައިވާކަމަށެވެ. އެގޮތުން، 08 ޑިސެމްބަރު 2024 ގައި ހިނގި ހާދިސާއާ ގުޅިގެން އެ މައްސަލަ އިދާރީ ގޮތުން ތަޙްޤީޤުކުރުމަށްފަހު، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ 02 (ދޭއް) ސަބަބު ފުރިހަމަވާކަމަށް ކުރެވުނު ތަޙްޤީޤަށް ފަހު، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އެހެން މަގާމަކަށް ބަދަލުކުރުމަށް ނިންމާފައިވާކަމަށެވެ. އަދި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އަދާކުރަމުންދިޔަ ވަޒީފާގައި އިޞްލާޙީ ބެހެއްޓުން ނެތުމުން، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުންކަން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން ސަބަބުތަކާ އެކު 18 ފެބްރުއަރީ 2025 ގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް އަންގާފައިވާކަމަށެވެ.

ޓްރައިބިއުނަލުން ފާހަގަކުރާ ނުކުތާތައް:

ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން:

7.7. މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވޭނީ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް އޮތުމުން ކަމަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާއިރު، އެ ސަބަބަކީ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްކަމުގައި ނުވާނަމަ ހާލަތުގައި ޝަކުވާ އުފުލުމުގެ ޙައްޤު ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާއިން އެ މުވައްޒަފަކަށް ލިބިދީފައިވާއިރު، އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް އޮތުމެއް

މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރަކަން ސާބިތުކޮށްދިނުމަކީ ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގެ ޒިންމާއެއްގެ ގޮތުގައި އެ ޤާނޫނުގެ 27 ވަނަ މާއްދާއިން ކަނޑައަޅާފައި އޮތުމުން، ވާޤިޢާ ހުއްޖަތުގެ ސައްދަޤިއްސާ ވިދާޅާ ހަޖަވަސަލް ހުރަހަގާފައިވާ މި މައްސަލައިގައި އޭނާ ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް އޮވެގެންކަން ސާބިތުކޮށްދިނުމުގެ ބާރު އޮޅި މި މައްސަލަ ރައްދުވި ސެންޓޫރިއަން ޕަބްލިކް ލިމިޓެޑް ކޮމްޕެނީގެ މައްޗަށެވެ.

7.8 ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްގެން ހުށަހެޅި މައްސަލަތަކުގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ސަބަބުގެ ގޮތުގައި ބަލަންޖެހޭނީ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ދެވޭ ލިޔުމުގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ސަބަބުކަމަށް ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސަބަބަކަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/HC-A/280[16] ޤަޟިއްޔާއިން އެނގެން އޮވެއެވެ. މި އުސޫލު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/HC-A/304[17] ޤަޟިއްޔާ އަދި 2024/HC-A/89[18] ޤަޟިއްޔާގައި ތަކުރާރުކޮށްފައިވެއެވެ. އެގޮތުން، މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ސަބަބަށް ބަލާއިރު، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ލިޔުމުގައި[19] ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ.

> "… As per Section 23 (c) of the Maldivian Employment Act, an employee's work ethic is deemed unacceptable if "any further retention in employment is likely to be detrimental to the employer or to the workplace·" After careful review, it has been determined that your continued employment is detrimental to the company and its working environment, leading to the decision to terminate your employment· …"

މި ލިޔުމަށް ބެލުމުން، މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުގެ ވަޒީފާއިން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަކިކޮށްފައިވަނީ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާގައި އިތުރަށް ބަހައްޓައިފިނަމަ ވަޒީފާދޭ ފަރާތަށް ނުވަތަ ވަޒީފާ އަދާކުރާ ތަނަށް ގެއްލުންތަކެއް ލިބުންދާނެތީ، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުންކަން އެނގެން އޮވެއެވެ.

7.9 އެހެންކަމުން، ނޯޓިސް ދިނުމަކާ ނުލައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވޭ ހާލަތްތަކުގައި އެކަށީގެންވާ އަދުލުވެރި ސަބަބެއް އޮތްކަމާއި، އެ ކަމުގައި މައްސަލައިގެ އަދުލުވެރިކަމާއި އިންޞާފާއި އަދުލުވެރިކަމާއި ޤާއިމުކޮށްފައިވާކަން ކަނަވަރުކުރުމަކީ ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގެ ޒިންމާއެއްކަމުގައިވާތީ، މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން އެ ކަންކަން ފުރިހަމަކޮށްފައިވާތޯ ބަލަންޖެހޭކަމުގައި އަހުރެން ދެކެމެވެ.

[16] ޕްރިސިޝަން މެރިން ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ. އަބްދުއްރަޙްމާން ޢަލީ ޤަޟިއްޔާ
[17] މޯރިސް ކޮންސްޓްރަކްޝަން ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ. މުޙައްމަދު ޝަރީފް ޤަޟިއްޔާ
[18] ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަން ވ. ޖީ.ޔޭ. ޙުސައިން ޒާހިރު ޤަޟިއްޔާ
[19] ސެންޓޫރިއަން ޕަބްލިކް ލިމިޓެޑް ކޮމްޕެނީގެ ނަންބަރު CPLC-HRD-02/2025 (18 ފެބްރުއަރީ 2025) ސިޓީ

މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކޮށްފައިވޭތޯ ބެލުން:

7.10 މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަމަކީ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރީ އަދުލުވެރި ނުވަތަ އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށްގެންކަމުގައިވެއެވެ.[20] ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން މުވައްޒަފުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި ޤާއިމުކުރަންޖެހޭ މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރެވިފައިވާ ކަމުގައި ބެލެވޭނީ؛

7.10.1 ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން މުވައްޒަފުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރަން ބިނާކުރާ އަސާސް އެއީ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ހުއްދަދޭގޮތަށް އަދުލުވެރި ސަބަބަކަށްވުމުގެ އިތުރުން؛

7.10.2 އެ ބިނާކުރާ އަސާސްގެ ދަށުން ފިޔަވަޅުއަޅަންޖެހޭ އުސޫލުތަކަށް ފިޔަވަޅުއެޅުމުގައި ތަބާވެފައިވުމާއި؛ އަދި

7.10.3 އެ ބިނާކުރާ އަސާސްގެ ދަށުން މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން ތަޞްދީޤުކުރެވިފައިވާ ހަމައަށް އެކަށީގެންވާ ހަމަހަމަކަން ވާނަމަކަން؛

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/HC-A/24[21] އާއި 2011/HC-A/134[22] ޤަޟިއްޔާއާއި އެ ކޯޓުން ނިންމަވާފައިވާ މި ބާވަތުގެ އެހެން މައްސަލަތަކުން އެނގެން އޮންނަކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

7.11 އެގޮތުން، މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ބިނާކުރި އަސާސްކަމުގައިވާ ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ނޯޓިސް ދިނުމަކާނުލައި މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވޭ އެ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ އަންނަނިވި ޙާލަތުގައެވެ.

> “ނޯޓިސް ދިނުމަކާނުލައި، ވަޒީފާ އަދާކުރާ ފަރާތެއް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވޭނީ، އޭނާގެ މަސައްކަތުގެ އަޚްލާޤު ޚިލާފުވެގެން ނުވަތަ އޭނާ ވަޒީފާގައި އިހުމާލު ބޭއްވުމަށް، ޚިލާފަށް ހަމައެކަނި ބާރުއަޅާ، ކުށްތަކެއް ކުރާނަމަ ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން ނިންމުން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙާލަތެއްގައެވެ.”

އަދި ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވަނީ،

> “މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބުނެފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ވަޒީފާ އަދާކުރާ ފަރާތެއްގެ މަސައްކަތުގެ އަޚްލާޤު ޚިލާފުވެއްޖެކަމަށް ބެލެވޭނީ އަންނަނިވި ޙާލަތުގައެވެ.

[20] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ސަންފްލާވަރ ޓްރެވަލްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ. އަންޒަލީނާ މޫސާ ނާޒިމް ޤަޟިއްޔާ
[21] ރީތި ބަރު ރިސޯޓް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ. އަލީ މުރާދު ޤަޟިއްޔާ
[22] މޯލްޑިވްސް ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް ކޮންޓްރެކްޓިންގ ކޮމްޕެނީ ޕަބްލިކް ލިމިޓެޑް ވ. އަޙްމަދު މުޙައްމަދު ޤަޟިއްޔާ

(1) ވަޒީފާގައި އިތުރަށް ބަރުއްޖެހުމަށް ވަޒީފާދޭ ފަރާތަށް ނުވަތަ ވަޒީފާ އަދާކުރާ ތަނަށް ގެއްލުންތަކެއް ލިބިދާނެކަމަށް ފެނުން؛

(2) ޒިޔާނާތެއް ވެފައިވުން.“

މިފަދައިން ކަމާއި، ނޯޓިސްއެއް ދިނުމަކާނުލައި މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވޭނެކަމަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ ސަބަބެއް އޮތްކަމަށް ބެލެވޭނެ ހާލަތުތަކެއް ތަފްސީލުކޮށްދެއްވުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ، އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/SC-A/27[23] ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތުގެ ނިމުންގޮތުގެ ޚިޔާލުގެ 32 އަދި 33 ވަނަ ނުކުތާގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވެއެވެ،

"ނޯޓިސްނުދީ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވޭނީ، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި ބުނެފައިވާ ފަދައިން އަދުލުވެރި ސަބަބެއް އޮވެގެންނެވެ. އަދުލުވެރި ސަބަބެއް އޮތްކަމަށް ބެލެވޭނީ ދެ ހާލަތެއްގައެވެ. އެއީ:

(i) ފާޅުކަންބޮޑު އަޚްލާޤާޚިލާފު އަމަލެއް ކުރުން.

(ii) ޒިޔާނާތެއް ވެފައިވުން.

ކޮންމެކަމެއްގެ އަޚްލާޤާޚިލާފު ޢަމަލަކީ (misconduct) އެ ޢަމަލެއްގެ ސަބަބުން މުވައްޒަފަކު ނޯޓިސް ދިނުމެއްނެތި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުއްދަކުރާ ކަމަކަށް ނުވެ ހިނގައިދާނެއެވެ. ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ނޯޓިސް ދިނުމެއްނެތި މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން ހުއްދަވާނީ މުވައްޒަފުކުރި ޢަމަލަކީ ފާޅުކަންބޮޑު އަޚްލާޤާޚިލާފު ޢަމަލެއް (gross misconduct) ކަމަށް ވާނަމައެވެ. އެ ޢަމަލަކީ ނޯޓިސް ދިނުމެއްނެތި މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން ހުއްދަވާވަރަށް ފާޅުކަން ބޮޑު އަޚްލާޤާޚިލާފު ޢަމަލެއްކަމަށް ބެލެވޭނީ، މުވައްޒަފުކުރި ޢަމަލަކީ ދެ ފަރާތުގެ ދެމެދުގައި އޮންނަންޖެހޭ ވަޒީފާގެ ގުޅުން އެއްކޮށް ކަނޑާ މިންވަރުގެ ސީރިއަސް ޢަމަލެއް ކަމަށް ވާނަމައެވެ. މުވައްޒަފުގެ އަޚްލާޤާޚިލާފު ޢަމަލު (1) ދެ ފަރާތުގެ ދެމެދުގައިވާ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގެ ޖައުހަރީ ޝަރުތަކާ ޚިލާފުކަމެއް ކަމަށް ވާނަމަ، ނުވަތަ (2) އެ ކަމަކީ ވަޒީފާދޭ ފަރާތާއި މުވައްޒަފާއި ދެމެދުގައި އޮންނަ ވަޒީފާގެ ގުޅުމުގައި ހިފެހެއްޓެންޖެހޭ އިތުބާރު މަދުކޮށްލާ ސިފައެއްގައިވާ ކަމަކަށްވާނަމަ ދެ ފަރާތުގެ ދެމެދުގައި އޮންނަންޖެހޭ އިތުބާރު އަދި އަމާނާތްތެރިކަން ގެއްލޭފަދަ ކަމެއްކަމަށް ވާނަމަ، ނުވަތަ (3) އެ ކަމަކީ އެ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާދޭ ފަރާތަށް އަދާކުރަންޖެހޭ ވަޒީފާގެ އިލްތިޒާމުތަކާ އަސާސީގޮތުން ނުވަތަ ސީރިއަސްކޮށްގައި ޚިލާފު ކަމެއް ކަމަށް ވާނަމަ، އެ ޢަމަލަކީ ނޯޓިސް ދިނުމެއްނެތި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ހުއްދަވާވަރުގެ ފާޅުކަންބޮޑު އަޚްލާޤާޚިލާފު ޢަމަލެއް ކަމަށް ބެލެވިދާނެއެވެ."

މި ފަދައިންނެވެ.

[23] އިސްމާޢީލް މަސްޢޫދު ވ. ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ފައިނޭންސް ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑް ގެ ޤަޟިއްޔާ

7.12. އެހެންނަމަވެސް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2017/SC-A/14[24] ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓުގެ 24 ވަނަ ނުކުތާގައި، މުވައްޒަފު ކުރި ޢަމަލަކީ ނޯޓިސް ދިނުމެއްނުލައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ހުއްދަކުރާ ފަދަ ފާޅުކަންބޮޑު ޢަމަލު ސުލޫކީ ޢަމަލުތަކުގެ ނުވަތަ ދޫކޮށްލުމުގެ ބޮޑުމިނުގައި، އެ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާ އަދާކުރާ ތަނުން ކުރާ މަސައްކަތުގެ ބާވަތާއި، އެ މުވައްޒަފުގެ މަޤާމާއި މަސްއޫލިއްޔަތާއި އަދި މުވައްޒަފުގެ ކިބައިގައި ހުންނަންޖެހޭ އަމާނާތްތެރިކަމުގެ ދަރަޖައާ ގުޅިގެން ފަދަ ސުލޫކީ އަމަލުގެ ސީރިއަސްކަން ތަފާތުވެގެން ދިރާސާކުރެވޭ ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިކަމަށް ބުނާ ސަބަބު:

7.13. އިސްވެ ފާހަގަކޮށްފައިވާ ފަދައިން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ އެ ފަރާތް ވަޒީފާގައި އިތުބާރު ބަހައްޓައިދިނަމަ މައްސަލަ ޖަވާބުދޭ ފަރާތަށް ގެއްލުންތަކެއް ދިމާވެދާނެކަމަށް ބެލެވޭތީއެވެ. މައްސަލަ ޖަވާބުދޭ ފަރާތުން މި ކަން ތަޙުޤީޤުކުރުމުން ބެލެވުނު ގޮތް ފެންނަނަމަ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ފަރު އިސްތިއުފާ ދިނުމަށްފަހު، 18 ފެބްރުއަރީ 2025 ގެ ދުވަހު މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ފޯނުން އެއްވެސް ބަދަލެއް ފޮނުވައިނުދޭނެ އެކު، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ހުރި މަގުމަތިން ދަރަވެތިކުރުމަށް "ފިޓްނެސް ޓްރެއިން ޓީމް ކޮންޓްރެކްޓް" އެއް ހަރަކާތުން، އެ ކޮންޓްރެކްޓްގައި ސޮއިކުރުމަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އިންކާރުކުރުމުގެ އެއީ މައްސަލަ ޖަވާބުދޭ ފަރާތަށް ގެއްލުންތަކެއް ލިބުނު ކަމަށް ފެންނާތީއެވެ. އަދި އެ ފަރާތުން ނިންމާފައިވަނީ މައްސަލަ ޖަވާބުދޭ ފަރާތުގެ އެހެން މުވައްޒަފުންނަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ފޯނުން ގެއްލުންތަކެއް ލިބި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތާ އެކުގައި މަސައްކަތް ނުކުރެވޭނެކަން ކުރިމަތިވެ ބޭރުގެ ކަމަކަށް ބަދަލުވާނެ ކަމަށް މައްސަލަ ޖަވާބުދޭ ފަރާތުން ބުނެފައިވެއެވެ.[25]

7.14. މައްސަލަ ޖަވާބުދޭ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ މި ދިފާޢަށް ބަލާއިރު، އަންނަނިވި ކަންކަން އަދުލުއިންސާފުން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

7.14.1. އެންމެ ފުރަތަމަ ކަމަކީ، މައްސަލަ ޖަވާބުދޭ ފަރާތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ފަރު އިސްތިއުފާ ދިނުމަށް ޓްރޭނިން ހަމަޖެހުނު މަޢުލޫމާތު ތަސްދީގުކުރުމަށް ކަންތައްތަކެއް ނެތިން މި ޝަކުވާގައި ނިންމާފައިވާކަށެވެ.

7.14.2. ހަމައެއާއެކު، ފަރު އިސްތިއުފާ ދިނުމަށްފަހު މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ފޯނުން އެއްވެސް ބަދަލެއް ފޮނުވައިނުދޭނެ ގޮތަށް މައްސަލަ ޖަވާބުދޭ ފަރާތުން ބުނެފައިވީނަމަ، އެ ކަން ސާބިތުކުރުމުގެ ހެކި މައްސަލަ ޖަވާބުދޭ ފަރާތުން އެއްވެސް ހެކިއެއް ހުށަހަޅާފައެއްނުވެއެވެ.

[24] ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް ޕީއެލްސީ ވ. ޢާއިޝަތު މަލީހާ ޖަމާލް ޤަޟިއްޔާ

[25] 10 އޮގަސްޓު 2025 ގައި މައްސަލަ ޖަވާބުދޭ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ބަޔާނުގެ 12 އަދި 13 ވަނަ ނުކުތާ

7.14.3. މީގެއިތުރުން، މަޤާމު ދަށްކުރުމުގެ ގޮތުން ފިޔަވަޅެއް އަޅާކަމުގައިވާނަމަ، އެއީ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމެއްގެ ގޮތުގައި އެ ކަން ކުރުމަކީ ބޭރުގެ ހަމަތަކާ ޚިލާފުކަމުގައިވިޔަސް، ހަމަޖެހޭ ކަމެއް ނޫންކަމުގައި އަޅުގަނޑު ދެކެމެވެ.

7.14.4. އަދި މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުގެ މުވައްޒަފުންނަށް ގެއްލުންތަކެއް ލިބިފައިވާކަމަށް، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އެކަމުގައި މަސައްކަތް ނުކުރެވޭނެކަން ކުރުވުން ތަޖުރިބާން ކަނޑައެޅުއްވާފައިވާކަމަށް ބާރުއަޅާފައިވީނަމަވެސް، އެ ފަދަ ތަޖުރިބާއެއް ކުރެވިފައިވާކަން އެނގޭނެ އެއްވެސް ހެއްކެއް މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން މި މައްސަލައިގައި ހުށަހަޅާފައިނުވެއެވެ.

7.15. އެހެންކަމުން، މިހެން ބައްލަވައިލުމުން އެނގިގެން ދިޔަ ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރުމުން، މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މަޤާމުން ވަކިކުރެއްވީ ބޭނުން ހުށަހެޅުމާ ސަބަބަކަށް ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ވެސް ހިސާބުކަމާ ކަމެއްކަން މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތަށް ސާބިތުކޮށްދީފައިނުވާތީ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މަޤާމުން ވަކިކޮށްފައިވަނީ މައްސަލައިގެ ޤަވާޢިދުތަކާ ޚިލާފުކުރުމެއްކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ބަލައިގަނަމެވެ.

ދިޔާއި ޢަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރުމުގެ ބާރުން:

7.16. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުގެ މަޤާމުން ވަކިކުރުމުގައި، ދިޔާއި ޢަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރުމުގެ ބާރުއިން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/HC-A/208[26] ގަޟިއްޔާގައި، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ނޯޓިސް ދިނުމެއް ނުލާ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރާ ހާލަތުގައި، ދިޔާއި ޢަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރުވުމަށްޓަކައި، އެންމެ ހާލަތުތަކުގައި ކަނޑައެޅޭ ހަމަ، ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތުން އެންމެ ކުޑަމިނުން އަންނަނިވި ކަންކަން ފުރިހަމަކުރެވިފައިވާންޖެހޭކަން އަންގާފައިވެއެވެ.

7.16.1. މުވައްޒަފުގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ކަމާބެހޭ މަޢުލޫމާތު، އެއިރަކު ދެވެންހުރި ހުރިހާ ތަފްޞީލާއެކު، އެ މުވައްޒަފަކަށް ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތުން ދިނުމަށްފަހު؛

7.16.2. އެ ތުހުމަތަކާމެދު ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުސަތު އެ މުވައްޒަފަށް ދިނުމަށްފަހު އަދި އެފަދަ ފުރުސަތެއްގައި އެ މުވައްޒަފު ކަނޑައަޅާ މީހެއްގެ އެހީތެރިކަން ހޯދުމަށް އެދިއްޖެނަމަ އެ ފުރުސަތު ދިނުމަށްފަހު؛

7.16.3. އެ މައްސަލަ އިންޞާފުވެރިކޮށް ބަލައިދެއްކުމަށްފަހު؛

[26] އަޙްމަދު އަސްލަމް ވ. އަދީރު ސައިމް ޔުނިވާސަލް ލިމިޓެޑް ގަޟިއްޔާ

7.16.4 ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ފުރިހަމަވާންޖެހޭ ދެ ޝަރުތު ފުރިހަމަވާކަމަށް، އެ ކުރުމާ ތަޙުޤީޤަކުން ފެނި، އެ މުވައްޒަފަކު ވަކިކުރުން ނިންމައިފިނަމަ، އެ މުވައްޒަފަކު ވަކިކުރެވޭނީ ސަބަބުތަކާއެކު އެ މުވައްޒަފަކަށް އަންގާފައިވާނަމައެވެ.

7.17 މީގެއިތުރުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2025/HC-A/184[27] ފަސްލުއާރާގައި، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިކަން އަންގާ، ދިނުން ލިޔުމުގައި ސަބަބު ބަޔާންކޮށްފައިވާންޖެހޭނެކަމާއި، ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ އެއްވެސް އިދާރީ ތަޙުޤީޤެއް ކުރުމެއް ނެތި، ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުޞަތު ދިނުމެއް ނެތިކަމުގައިވާނަމަ، އިޖުރާއީ އިންސާފުވެރިކަން ޤާއިމުކޮށްފައިވާކަމަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ޙުކުމަކީ ޤާނޫނާ ޚިލާފު ޙުކުމެއްކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

7.18 އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަމުގެ އަލީގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި އިޖުރާއީ އިންސާފުވެރިކަން ޤާއިމުކޮށްފައިވާކަމަކަށް ބަލައިނުވެ، މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން މުވައްޒަފުންގެ ބަޔާންތައް ނަގައި، އިދާރީ ތަޙުޤީޤެއް ހިންގާފައިވާކަމަށް ބަޔާންކުރިނަމަވެސް، އެ ފަދަ ތަޙުޤީޤެއް ހިންގިކަން މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން މި މައްސަލައިގައި ސާބިތުކޮށްދެވިފައިނުވެއެވެ. ހަމައެހެންމެ، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިކަމަށް ބުނާ ހުށަހެޅުއްވި އަމަލާ ގުޅިގެން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުޞަތު ދީފައިވާކަން ވެސް މި މައްސަލައިގެ ލިޔެކިއުމުން އެނގެން ނެތެވެ. އަދި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ދީފައިވާ ލިޔުމުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުނު އަސްލު ސަބަބު މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ބަޔާންކޮށްދީފައިނުވެއެވެ.

7.19 އެހެންކަމުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި އިޖުރާއީ އިންސާފުވެރިކަން ޤާއިމުކޮށްފައިވާކަމަށް އަހުރެންނަށް ބެލެންނުލެވެއެވެ.

8. ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމާ ގުޅިގެން ބަދަލު ނަގައިދިނުން ހަމައެއް ޙުކުމް ބެލުން

މި ނުކުތާއާ ގުޅިގެން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަމަކީ:

8.1 ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން އިންސާފުވެރި ބަދަލެއް ލިބިދިނުމަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އެދިފައިވާއިރު، އެ ފަރާތުން ޢަދަދެއް ކަނޑައަޅުއްވުމުގައި ބަލާނީ ކޮން ކަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޢަލީ ވަޙީދު ވ. ދަރުމަވަންތަ ފަސްލުއާރާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމަށާއި، އެ ކަންކަމުގެ އަލީގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ފާހަގަކުރާކަމަށެވެ.

[27] އަދުހަމް އަބްދުﷲ ވ. ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް ފޮރ ހިއުމަން ރިސޯސް ފަސްލުއާރާ

8.1.1. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އަދާކުރަމުންދިޔަ ޗީފް ފައިނޭންޝަލް އޮފިސަރުގެ މަޤާމަކީ މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ދާއިމީ މަޤާމެއްކަން؛

8.1.2. 21 ޖުލައި 2023 ގައި ވަޒީފާ އަދާކުރަން ފެށިއްސެވުނު، އެއްވެސް މަރުޙަލާގައި ބަލާބަލަން މުއްދަތަ ޖެހިރިފައިނުވާކަން؛

8.1.3. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން 01 (އެކެއް) އަހަރާއި 06 (ހައެއް) މަހަށްވުރެ ގިނަ ދުވަސް ވަޒީފާގައި ހޭދަކޮށްފައިވާކަން؛

8.1.4. އަދިއަދާޖެހެންދުން ވެސް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ލިބެމުންދިޔަ މުސާރަ ފުރިހަމައަށް ލިބިދީފައިވާކަމާއި، ބައެއް މަސްދުވަހުގައި އެއްވެސް ވަރަކަށް މުސާރަ ދީފައިނުވާކަން؛

8.1.5. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ މުސާރަ ކަނޑައަޅާފައިވަނީ ޗެކުންކަމުގައިވާއިރު، ބައެއް މަސްދުވަހުގައި ދިވެހި ރުފިޔާއިން މުސާރަ ދީފައިވުން؛

8.1.6. "ފިކްސްޑް ޓަރމް ޖޮބް ކޮންޓްރެކްޓް" ގައި ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުންތައް ޤަބޫލުކުރުމުން، ވަޒީފާ މިސްކޮންގެކޮޅުގެއްކަމަން ބުނެ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަކީ އިންތިހާއަށް ބޭއިންސާފު ކަމެއްކަން؛

8.1.7. ތަކުރާރުކޮށް މުސާރައަށް އާދޭސްކުރުމުން ވެސް އަދި މުސާރަ ރިވައިސްކޮށްދިނުމަށް ތަކުރާރުކޮށް އެދުމުން ވެސް އެ ކަން ފުރިހަމަކޮށްދީފައިނުވުން؛

8.1.8. ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ ދަށުން ބަދަލުގެ މިންވަރު އިތުރުކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު އޮތުން؛ އަދި

8.1.9. މައްސަލަގައި ވަކިވެގެންވާ އެންމެހައި ކަންކަން.

8.2. އެގޮތުން، މި ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، އިންސާފުވެރި ބަދަލެއްގެ ގޮތުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ އެއް އަހަރުގެ މުސާރައަށްވާ 36,000 USD (ތިރީސް ހަ ހާސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ދައްކައިދިނުމަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އަންގައިފިއެވެ.

މި ނުކުތާއާ ގުޅިގެން މައްސަލަ ބައްލަވާ ފަނޑިޔާރު ފާހަގަކޮށްލައްވާ ކަންކަމަކީ:

8.3. ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ނަގައިދިނުމަށް އެދިފައިވާ USD 36,000 (ތިރީސް ހަ ހާސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) އަކީ ކޮން ކަމެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށްގެން ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދަދެއްކަމާއި، ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ކަނޑައެޅުމުގައި ރިޢާޔަތްކޮށްފައިވާ ކޮން ކަމެއްގެ މައްޗަށްކަން ސާފުނުވާ ހިނދު މިއީ ނަގައިދެވޭނެ އަދަދެއްކަމުގައި ނުދެކޭކަމާއި، ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ހޯދުމަށް ދައުވާއެއްގައި ހުށަހަޅާނަމަ، އެ ގެއްލުން ލިބިފައިވާ ކަމާއި، ގެއްލުން ލިބިފައިވާ މިންވަރު ސާބިތުކޮށްދިނުމަކީ އެ ކަމެއް ހުށަހަޅާ ފަރާތުގެ ޒިންމާއެއްކަމަށް މައްސަލަ ބައްލަވާ ފަނޑިޔާރު ފާހަގަކޮށްލައްވައެވެ.

ޤަވާޢިދުން ފާހަގަކުރާ ނުކުތާތައް:

8.4. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އަދާކުރަމުންދިޔަ ވަޒީފާއިން އެ ފަރާތް ވަކިކޮށްފައިވަނީ މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި ފާއިތުކުރަންޖެހޭ މައުޟޫޢީ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއީ އުސޫލުތަކަށް ފާއިތުކުރުމެއްނެތިކަމަށް ކަނޑައަޅައި ހޯދުމުގައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން މުވައްޒަފަކަށް ލިބިދޭ ޤާނޫނީ ހިމާޔަތާ ގުޅިގެން އަންނަނިވި ކަންކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

8.5. ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި (ނ) ގައި އަންނަނިވި ގޮތަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

"(ށ) މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ، އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ނެތިކަމަށް ޤަވާޢިދުން ފިޔަވަޅު ހިނގުމެއްގައި، ތިރީގައިވާ ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިން ކޮންމެ ނުވަތަ ކަންތައްތަކެއް ކުރުމަށް ޤަވާޢިދުން އަމުރު ނެރެވިދާނެއެވެ.

(1) އެމުވައްޒަފަކު ކުރިން އަދާކުރަމުންދިޔަ ވަޒީފާގައި އަލުން ބަހައްޓަން އާދައި އެއްވެސް ބާވަތެއްގައި ވަޒީފާއިން ވަކިވެފައިވާ މުއްދަތުގައި ނުބަދަލުމަށް އަދާކުރުން؛

(2) މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ކުރިން އަދާކުރަމުންދިޔަ ވަޒީފާގެ ވަޒީފާއާއިގައި، ނުވަތަ އެކަށީގެންވާ އެހެން ވަޒީފާއެއްގައި ބަހައްޓަވާކަމަށް އަމުރުކުރުން، އަދި އެމުއްދަތުގައި ބަހާލެވިފައިވާ ނުވަތަ ވަޒީފާ ދޫކޮށްލާ މުވައްޒަފަކަށް ދެއްކުމަށް ލާޒިމުކުރާ އެއްވެސް ޙައްޤެއް ދިނުމަށް، ވަކި މުއްދަތަކަށް ފަރާތަށް އެވަޒީފާ ހަވާލުކުރުން އަދާކުރުން؛

(3) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން، ބަދަލުދިނުމަށް އަމުރުކުރުން.

(ނ) ޤަވާޢިދުން އަމުރު ނެރުމުގައި، ފިޔަވަޅު ބަލާނީ އެމުވައްޒަފަކު ވަކިކުރުމަށް ހުރި ވަޒީފާގައި އަލުން ބަހައްޓަވާށެވެ. ނުވަތަ އެވަޒީފާއާ ގުޅޭ، ނުވަތަ އެއާއެއްގޮތް އެހެން އެކަށީގެންވާ ވަޒީފާއެއްގައި ބަހައްޓަވާށެވެ. މިގޮތުން ބަދަލުގައި، ވަޒީފާއިން

ވަކިކުރުމުން ހާމަވެގެންދާތީއާއި، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރަން ދިމާވީ މުވައްޒަފުގެ ކުށް އަމަލުގެ ސަބަބުންކަމަށްވާނަމަ އެކަމުގައި އޭނާ ބައިވެރިވާ މިންވަރަށް ދިޔައުމެއް ކުރަންވާނެއެވެ."

8.6. އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު މާއްދާގައި ތަދުރީޖީއުސޫލުން އަދަބު ދިނުމުގައި ފުރަތަމަ ބަލަންވާނީ މުވައްޒަފު ވަކިކުރިއިރު ހުރި ވަޒީފާގައި އަމަލުން ބެހެއްޓުމަށް ނުވަތަ އެ ރޫލްވެސް އެކަށީގެންވާ ވަޒީފާއެއްގައި ބެހެއްޓުމަށްކަމުގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވީނަމަވެސް، މި މައްސަލައިގެ ތެރެއިން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ވަޒީފާއަށް އަނބުރާ ރުޖޫޢަކުރުމަށް އެދިފައިނުވާކަމާއި، އެ ފަރާތުން އެދިފައިވަނީ ބަދަލު ހޯދުމަށް އެކަނިކަން އެނގެން އޮންނާތީ، މި ހާލަތުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ކުރިން ހުރި ވަޒީފާއަށް އަނބުރާ ރުޖޫޢަކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން ގޮތެއް ކަނޑައެޅުން ޖެހޭނެކަމަކަށް ނުދެކެމެވެ. އެހެންކަމުން، މި މައްސަލައިގެ ތެރެއިން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ލިބިދެވޭނީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އުޖޫރައިގެ ބަދަލެއް ނަގައިދިނުންކަމުގައި އަހުރެން ދެކެމެވެ.

<u>ބަދަލު ނަގައިދިނުމާ ގުޅޭގޮތުން ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން:</u>

8.7. ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ އަންނަނިވި ފަދައިންނެވެ.

"ބަދަލުދިނުމުގެ އަދަދު ތަދުރީޖީއުސޫލުން ނެގުމުގައި، ބަދަލު ދޭންޖެހޭ މިންވަރު ކަނޑައަޅާނީ އެކަށީގެންވާގޮތަކަށް އަދި އިންޞާފުވެރިކަމާ ތަދުރީޖީއުސޫލުން ފެށިގެން އަދަދަކަށެވެ. މިގޮތުން އަދަދު ކަނޑައަޅާއިރު، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި ވަޒީފާ ގެއްލުމުން އަމިއްލަ ފަރާތަށް ދިމާވި ގެއްލުމާއި، އެ މުވައްޒަފަކަށް ސީދާގޮތުން ލިބުނު ގެއްލުމާއި، އެ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ދިމާވީ މުވައްޒަފުގެ ކުށް އަމަލުގެ ސަބަބުންކަމަށްވާނަމަ އެކަމުގައި އޭނާ ބައިވެރިވާ މިންވަރަށް ދިޔައުމެއް ކުރަންވާނެއެވެ. މުވައްޒަފަށް ބަދަލު ދިނުމުގައި، އޭނާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރީ މި ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާ ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިން ކަމަކަށް ބިނާކޮށް ކަމުގައިވާނަމަ، އެކަމުގައި އެ މުވައްޒަފަކާ އިތުރު އަދަދެއްގެ ފައިސާ ދިނުމަކީ ތަދުރީޖީއުސޫލުން އަދަބުދޭގޮތް ހިމެނޭނެއެވެ."

8.8. އެހެންކަމުން، މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި މައުޟޫޢީ އިންޞާފުވެރިކަމާއި އިޖުރާއީ އިންޞާފުވެރިކަން ގެއްލުވާލައިފިނަމަ ސާބިތުވާނަމަ، ބަދަލުގެ މިންވަރު ކަނޑައެޅުމުގައި އަންނަނިވި ކަންތަކަށް ރިޢާޔަތްކުރަންވާނެކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/27[28] ފައިސަލާ އަދި 2019/SC-A/22[29] ފައިސަލާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

8.8.1. މުވައްޒަފު އަދާކުރި ވަޒީފާގެ ބާވަތް؛

[28] އަލީ ވަޙީދު ވ. ދައުލަތް (މިނިސްޓްރީ އޮފް ޑިފެންސް އެންޑް ނޭޝަނަލް ސެކިއުރިޓީ) ފައިސަލާ

[29] ހުސައިން ނަޒީރު ވ. ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަން ފައިސަލާ

8.8.2. ވަޒީފާގައި ހޭދަކުރި މުއްދަތު؛

8.8.3. މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވުނުއިރު ލިބެމުންދިޔަ މުސާރަ އާއި އިނާޔަތް؛

8.8.4. ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގެ ބޭއިންސާފު އަމަލުތަށް ހިނގި ގޮތް؛

8.8.5. ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވުނު ފަރާތުގެ އުމުރަށް ރިޢާޔަތްކޮށް އެހެން ވަޒީފާއެއް އަދާކުރެވިދާނެތޯ؛

8.8.6. ވަޒީފާއިން ވަކިކުރަންޖެހުނީ އެ މުވައްޒަފެއްގެ ކޮންމެވެސް ވަރެއްގެ ނުރަނގަޅު ހިއްސާއެއް ނުވަތަ އިހުމާލެއް އޮވެގެންތޯ؛

8.8.7. ގެއްލުމުގެ މިންވަރު ކުޑަކުރުމުގެ ގޮތުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ފަރާތުން އެއްވެސް މަސައްކަތެއް ކުރިތޯ، މީގެ ތެރޭގައި އެހެން ވަޒީފާއެއް ހޯދަން އުޅުމާއި އެހެން މަސައްކަތެއް ކޮށްގެން އާމްދަނީ ހޯދުމަށް އެއްވެސް މަސައްކަތެއް ކުރިތޯ؛

8.8.8. ވަޒީފާއަށް ރުޖޫޢަކުރާ ހާލަތްތަކުގައި ވަޒީފާއަށް ރުޖޫޢަކުރުމަކީ އަސާސީ ބަދަލުކަމާއި އަދި އެ ފަރާތަށް އެ ބަދަލު ލިބިދިނުމުގެ އިތުރުން، ބަދަލު ދިނުމުގެ ސަބަބުން ނުބައްދާ ނުވަތަ ބޭއިންސާފު މުޢާމަލާތެއް ލިބޭތޯ؛

8.8.9. ބަޔާންވެދިޔަ ކަންކަމުގެ މައްޗަށް ރިޢާޔަތްކޮށްގެން ބަދަލުގެ މިންވަރު ކަނޑައެޅޭއިރު ލިބެމުންދިޔަ މުސާރަ އާއި އިނާޔަތްތަކުގެ މައްޗަށް އެކަށީ ބަލައި ބަދަލުގެ މިންވަރު ހިސާބުކުރާނީ ނުވަތަ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުން ޤާނޫނުން ލިބިދޭނެ ބަދަލުގެ ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސާބިތުވާގޮތުން، އިތުރު ބަދަލެއް ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން ނަގައިދޭންޖެހޭތޯ؛

8.8.10. ވަޒީފާ އަދާކުރާ ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ސަބަބުން އޭނާގެ އަބުރަށް ގެއްލުން ލިބުމާއެކު، އޭގެ ސަބަބުން ވަޒީފާ އަދާކުރާ ފަރާތަށް އެހެން ވަޒީފާއެއް ލިބުމަށް ނުވަތަ ވަކި ފަރާތްތަކުގެ މަސައްކަތެއް ކުރުމަށް ހުރަސް އެޅިފައިވާކަން ނުވަތަ ނޫންކަން.

8.9. މީގެއިތުރުން، މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި މަޢްޤޫލު އަދުލުވެރިކަމާއި އިޖްރާއީ އަދުލުވެރިކަން ގާއިމުވެފައިނުވާ ކޮންމެ މައްސަލައެއްގައި އާންމުކޮށް ނަގައިދޭން ބަދަލުގެ ވަކި މިންވަރެއް ކަނޑައެޅި ބަޔާންކުރެވިފައިނުވާކަމާއި، ކޮންމެ

މައްސަލައެއްގައި ވެސް ޝަރުޢުވެރި ބަދަލެއް ކަނޑައެޅޭނީ އެ މައްސަލައެއްގެ ކަން ހިނގާފައިވާ ގޮތަށް ރިޢާޔަތްކޮށްގެންކަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/HC-A/190[30] ޤަޟިއްޔާއިން އެނގެން އޮވެއެވެ.

ބަދަލު ނަގައިދިނުމާ ގުޅޭ އުސޫލުތައް މި މައްސަލައަށް ތަޠުބީޤުކުރުން:

8.10. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތާއި މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތާ ދެމެދު ލިޔުމުން ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމެއް ނެތްކަން އެއީ މި މައްސަލައިގައި އެނގެން އޮތް ޙަޤީޤަތެކެވެ. އެހެންނަމަވެސް، ދެ ފަރާތުގެ ދެމެދު ވަޒީފާގެ ގުޅުމެއް އުފެދިފައިވާކަމާމެދު މި މައްސަލައިގައި ޚިލާފެއް ނެތެވެ. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތާއި މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތާ ދެމެދު ވަޒީފާގެ ގުޅުމެއް އުފެދިފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަ އެންމެ އަސާސީ ލިޔުމަކީ މި މައްސަލައިގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ހުށަހަޅާފައިވާ Job Offer Letter[31] އެވެ. މި އޮފަރ ލެޓަރއަށް ބެލުމުން، މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ހުށަހެޅި ޗީފް ފައިނޭންޝަލް އޮފިސަރގެ މަޤާމަށް 02 (ދޭއް) އަހަރު ދުވަހުގެ ކޮންޓްރެކްޓެއްގެ ދަށުން ހުށަހެޅުން ވަޒީފާއެއްކަން އެނގެން އޮވެއެވެ. އަދި މި ލިޔުމުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން 21 ޖޫލައި 2023 ގައި ސްޓާޓްކުރައްވާކަން ވެސް އެނގެން އޮވެއެވެ.

8.11. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ފިޔަވަޅު އެޅުމާ ގުޅިގެން އަދި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ކުރުމާ ގުޅިގެން ފުރަގަސްދީ އެއްވެސް ނޯޓިސްއެއްގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އަންގާފައި މަޤާމަކީ މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ޤާއިމު މަޤާމުގެ ގޮތުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ޚިދުމަތްކުރައްވާފައިވެއެވެ. މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން ވެސް މި ނުކުތާއާ ގުޅިގެން މި މައްސަލައިގެ ތެރެއިން އެއްވެސް ކަހަލަ ޚިލާފުނުކުރައްވައެވެ. އެހެންނަމަވެސް، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމާ ގުޅިގެން ބަދަލު ނަގައިދިނުމަށް އެދި ހުށަހެޅި ނުކުތާގައި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އަދާކުރި ޗީފް ފައިނޭންޝަލް އޮފިސަރގެ މަޤާމަކީ ޤާއިމު މަޤާމެއްކަމުގައި އެ ފަރާތުން ބަޔާންކޮށްދީފައެވެ. އެކަމަކު މި ފަރާތުން ބަޔާންކުރި އެއްވެސް ސަބަބެއް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ޚިލާފުކުރައްވާފައެވެ.

8.12. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް 14 މާރިޗު 2023 ގައި ހުށަހެޅުން ވަޒީފާގެ ހުށަހެޅުމުގެ އިތުރަށް، މި މައްސަލައިގައި ފެންނަން އޮތް ހަމައެކަނި އެއްބަސްވުމަކީ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތާ އެ އެއްބަސްވުމެއްގައި ސޮއިކުރުމަށް އިންކާރުކުރި ސެންޗުރީއަން ޓްރޭޑިންގް ސޮލިއުޝަންސްގެ އެގްރިމެންޓް ނަންބަރު HR-AGR-CTS-001/2025 (18 ފެބުރުވަރީ 2025) 'ފިކްސްޑް-ޓާމް ޖޮބް ކޮންޓްރެކްޓް' އެވެ. އިތުރު އެއްބަސްވުމަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އަދި މައްސަލަ

---

[30] ވިލާ އެޑިއުކޭޝަނަލް ސަރވިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ. އަބްދުލްމަޖީދު ހާޝިމް ޤަޟިއްޔާ

[31] ސެންޗުރީއަން ޕްރޮޕާޓީ ލިމިޓެޑް ކޮމްޕެނީގެ ނަންބަރު CPLC/HR-001/2023 (14 މާރިޗު 2023) 'ޖޮބް އޮފަރ ލެޓަރ'

ރައްދުވި ފަރާތުން ވެސް ހުށަހަޅާފައިނުވެއެވެ. އެހެންކަމުން، މި މައްސަލައިގައި ދެންނަން އޮތް ޝަރުޢީގޮތަކީ، މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ހުށަހެޅި 02 (ދޭއް) އަހަރު ދުވަހުގެ ޗީފް ފައިނޭންޝަލް އޮފިސަރގެ ވަޒީފާގެ ހުށަހެޅުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ގަބޫލުކޮށް، އެ ގޮތުގެ މަތިން ވަޒީފާ އަދާކުރުމުން ދަނޑިކޮށް، ވަޒީފާގެ މުއްދަތު ހަމަނުވަނީސް، މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވެއެވެ.

8.13 އެހެންކަމުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އަދާކުރި ޗީފް ފައިނޭންޝަލް އޮފިސަރގެ މަޤާމަކީ ވަޒީފާގެ ވަކި މުއްދަތެއް ކަނޑައެޅިފައިވާ އެއްބަސްވުމެއްގެ ދަށުން އަދާކުރި ވަޒީފާއެއްގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން ބަލަމުއެވެ. އަދި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އެ ފަރާތުގެ ވަޒީފާއަކީ ދާއިމީ ވަޒީފާއެއްކަމުގައި ބެލޭނަމަ، އެ ފަރާތުން އެ ކަން ސާބިތުކޮށްދިނުމަކީ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ޒިންމާއެއްކަމުގައި އަޅުގަނޑު ދެކެމެވެ. އެހެންނަމަވެސް، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އަދާކުރި ވަޒީފާއަކީ ދާއިމީ ވަޒީފާއެއްކަން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް މި މައްސަލައިގެ ތެރެއިން ސާބިތުކޮށްދީފައިނުވެއެވެ.

8.14 ވަކި މުއްދަތެއް ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމެއްގެ ދަށުން ވަޒީފާ އަދާކުރާއިރު، އެ އެއްބަސްވުމުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިން ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ ޚިލާފަށް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރާ ހާލަތުގައި، ބަދަލު ނަގައިދިނުމާ ގުޅޭގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުންތަކުގައި[32] ގެންގުޅެފައިވަނީ ވަރަށް އެއް ގޮތް ހަމައެއްކަން އެނގެން އޮވެއެވެ. އެގޮތުން، މި ނިންމުންތަކަށް ބެލުމުން، ބަދަލު ނަގައިދިނުމުގައި މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިއިރު އެއްބަސްވުމުގެ ބާކީ އޮތް މުއްދަތަށް ބަދަލު ނަގައިދިނުމުގެ ހަމައެއް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ގެންގުޅެފައިވާކަން އެނގެން އޮވެއެވެ.

8.15 އެހެންކަމުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން މި މައްސަލައިގައި 12 (ބާރަ) މަސްދުވަހުގެ ބަދަލަކަށް އެދިފައިވީނަމަވެސް، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، މި މައްސަލައިގައި އެންމެ ރަނގަޅީ ގޮތަކަށް ވާނީ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިއިރު، އެއްބަސްވުމުގައި ބާކީ މުއްދަތެއް އޮތްކަމުގައިވާނަމަ، އެ މުއްދަތަކަށް ބަދަލު ނަގައިދިނުންކަމުގައި އަޅުގަނޑު ދެކެމެވެ. މި ގޮތުގެ މަތިން ބަދަލުގެ އަދަދު ހިސާބުކުރުމަށް ބަލާއިރު، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ 02 (ދޭއް) އަހަރު ދުވަހުގެ އެއްބަސްވުން ފެށިގެންވަނީ 21 ޖުލައި 2023 ގައި ކަން އެނގެން އޮންނައިރު، އެ އެއްބަސްވުން ނިމޭނީ ތާރީޚުކަމުގައިވަނީ 20 ޖުލައި 2025 ކަން ސާފުވެއެވެ. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިން، 18 ފެބްރުއަރީ 2025 ގައެވެ. އެހެންކަމުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި

[32] 2016/HC-A/230 (ދިހަނާކުގެ އިންވެސްޓްމަންޓްސް ފްރެއިމްވާރކް ލިމިޓެޑް ވ. އަބްދުﷲ ނަޝީދު ފަސްޓްއާ)، 2018/HC-A/278 (ޕްރިސްޓީން އައިލެންޑްސް އިންވެސްޓްމަންޓްސް (މޯލްޑިވްސް) ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ. ޝަރީފާ އަޙްމަދު ފަސްޓްއާ)، 2019/HC-A/192 (އާމިނަތު ނާޢިޝާ މުޙައްމަދު ވ. ސިޓީ ވޯލްޑް މޯލްޑިވްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ފަސްޓްއާ)، 2020/HC-A/304 (މެރިސް ކޮންސްޓްރަކްޝަން ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑް ވ. މުޙައްމަދު ޝާހިދު ފަސްޓްއާ)، 2024/HC-A/89 (ޖީ ހޮޓެލް ސަރވިސް ކޯޕަރޭޝަން ވ. ޢ.ރ. ޙުސައިން ޝާހިދު ފަސްޓްއާ)

ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިއިރު އެއްބަސްވެފައިވާ ބާކީ މުއްދަތުގެ ގޮތުގައި 04 (ހަތަރެއް) މަސްދުވަހާއި 31 (ތިރީސް އެކެއް)[33] ދުވަސް އޮތްކަމަށް ބަލަންޖެހޭކަމުގައި ޓްރައިބިއުނަލަށް ފެނެއެވެ.

8.16. އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު އެއްބަސްވުމުގެ ބާކީ އޮތް މުއްދަތަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް މުސާރައިގެ ގޮތުގައި މަހެއްގެ މައްޗަށް ލިބެމުންދިޔަ USD 3000[34] (ތިން ހާސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ގެ ނިސްބަތުން ބަލަފާ ނަގައިދިނުމަށް ބަލާއިރު، އެ މުއްދަތަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ބަލަފާގެ ގޮތުގައި ޖުމްލަ USD 15,114·05[35] (ފަނަރަ ހާސް އެއް ސަތޭކަ ސާދަ އެމެރިކާ ޑޮލަރު، ފަސް ސެންޓު) ނަގައިދޭންޖެހޭކަމުގައި ޓްރައިބިއުނަލަށް ފެނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، މައްސަލަ ޢަހްދުލު ފަރާތުން 20 މާރިޗު 2025 ގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ދެއްކި ފައިސާގެ ތަފްޞީލުގައި، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި މުއްދަތާ ގުޅިގެން USD 750 (ހަތް ސަތޭކަ ފަންސާސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ދައްކާފައިވާކަން އެނގެން އޮންނާތީ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ނުބައްދަ މުއްސަނދިކަމެއް ލިބުން ހުއްޓުވުމުގެ ގޮތުން، ބަލަފާގެ ގޮތުގައި ނަގައިދޭނީ ފައިސާއިން މި އަދަދު އުނިކުރަންޖެހޭކަމުގައި ޓްރައިބިއުނަލަށް ފެނެއެވެ. ނަތީޖާއެއްގެ ގޮތުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ބަލަފާގެ ގޮތުގައި ނަގައިދޭންވާނީ USD 14,364·05[36] (ސާދަ ހާސް ތިން ސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް ހަތަރު އެމެރިކާ ޑޮލަރު، ފަސް ސެންޓު) ކަމުގައި ޓްރައިބިއުނަލަށް ފެނެއެވެ.

9. އަހަރީ ޗުއްޓީއަށްވާ ފައިސާ ނަގައިދިނުން ހޯދައެއް ޢޭތޯ ބާބުން

މި ނުކުތާއާ ގުޅިގެން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަމަކީ:

9.1. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާ އަދާކުރަން ފެށީ 21 ޖުލައި 2023 ގައި ކަމުން، 01 (އެކެއް) އަހަރު ފުރިހަމަވެފައިވާތީ 20 ޖުލައި 2024 ގައި ކަމަށާއި، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 39 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުން އެ ޤާނޫނުގައި އެ ނޫން ގޮތަކަށް ކަނޑައަޅާފައިނުވާނަމަ، ވަޒީފާ އަދާކުރާ އަހަރުތަކުން، ކޮންމެ އަހަރަކު، މުސާރަ ލިބޭ ގޮތަށް ކޮންމެ މުވައްޒަފަކަށް ވެސް މަދުވެގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ޗުއްޓީއެއް، އަހަރީ ޗުއްޓީގެ ގޮތުގައި ދޭންވާނެ ކަމަށެވެ.

---

[33] ފެބްރުއަރީ 2025 ގެ 11 ދުވަހާއި، ޖުލައި 2025 ގެ 20 ދުވަހާ ދެމެދު އޮތް ފުރިހަމަ 04 މަސްދުވަސް (މާރިޗު 2025، އޭޕްރީލް 2025، މޭ 2025 އަދި ޖޫން 2025)

[34] މި ތަރުތީބުގެ 5.19 ގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ މުސާރަ ހިސާބުކުރެވިފައިވާ ގޮތް

[35] USD 3000 x 4 (months) = USD 12,000
February 2025: 11/28 x 3000 = 1,178·57
July 2025: 20/31 x 3000 = 1,935·48
USD 12000 + USD 1,178·57 + USD 1,935·48 = USD 15,114·05

[36] USD 15,114·05 − USD 750 = USD 14,364·05

9.2 އެހެންކަމުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމާ ހަމައަށް އެރުވި ތުހުމަތު ސާބިތުކޮށްފައިނުވާކަމާއި، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 41 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުން، މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރާނަމަ، އެ މުވައްޒަފަކާ ދިމާކޮށް އެރުވި ތުހުމަތުތަކުގެ ސަބަބު ލިޔުމުން އަންގައި އެ ތުހުމަތުތަކާ ދިފާޢުވުމުގެ ފުރުސަތު، ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން އެ މުވައްޒަފަކަށް ނުދީ އޮތްކަމަށްވާނަމަ، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަކީ، އެ ފުރުސަތު އެ މުވައްޒަފަކަށް ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން ދޭންވާނެކަމަށެވެ. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް 18 ފެބުރުއަރީ 2025 ގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާއިރު، އޭގެ ފަހުން 07 (ހަތެއް) ދުވަސް ވޭތުވެދިޔައިރު، މައްސަލަ ބަލައިދިން ފަރާތުން އެރުވި ތުހުމަތުތަކާ ދިފާޢުވުމުގެ ފުރުސަތު ދީފައިނުވާކަމަށެވެ.

9.3 އެހެންކަމުން، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 41 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ލިބެންވާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ފައިސާގެ ގޮތުގައި USD 3000 (ތިން ހާސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ނަގައިދިނުމަށް އަމުރުކުރަމެވެ.

މި ނިންމުމާ ދެކޮޅަށް މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަމަކީ:

9.4 މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ގޮތުގައި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ވަޒީފާ އަދާކުރަމުންދިޔައިރު ހުއްޖައެއް އުޅުއްވާފައިވާތީއާއި، ހުއްޖަ ނެތިގެ ދުވަސްތަކެއްގައި ވަޒީފާއަށް ނުނިކުމެފައިވާތީ، މި ފަރާތައް ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުން ނިމުމަކަށް އައުމަށްފަހު ނަގައިދިނުމަށް އެދުނު ފައިސާއެއް ނުދޭނެކަމަށެވެ.

ޤަރާރުބިނާކުރުން ފާހަގަކުރާ ނުކުތާތައް:

9.5 ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 39 ވަނަ މާއްދާގައި،

"މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާނަމަ، ވަޒީފާ އަދާކުރާ އަހަރުވުމުން، ކޮންމެ އަހަރަކު، މުސާރަދީގެން ކުރާ ކޮންމެ މުވައްޒަފަކަށްވެސް މަދުވެގެން 30 ދުވަހުގެ ޗުއްޓީއެއް، އަހަރީ ޗުއްޓީގެ ގޮތުގައި ދޭންވާނެއެވެ."

މި ގޮތުން ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، އެ ޤާނޫނުގެ 41 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި އަންނަނިވި ގޮތަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

"މުވައްޒަފަކު، ވަޒީފާއިން ވަކި ކުރާނަމަ، އެމުވައްޒަފަކާ ދިމާކޮށް އެރުވި ތުހުމަތުތަކުގެ ސަބަބު ލިޔުމުން އަންގައި އެ ތުހުމަތުތަކާ ދިފާޢުވުމުގެ ފުރުސަތު، ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން އެމުވައްޒަފަކަށް ނުދީ އޮތްކަމަށްވާނަމަ، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަކީ، އެ ފަރާތެއް އެމުވައްޒަފަކަށް ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން ދޭންވާނެއެވެ."

9.6 މި މައްސަލައަށް ބަލާއިރު، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިއިރު ރައްދުވި އެރުވި ތުހުމަތުތަކާ ފުރުސަތު ދީފައިނުވާތީ، އެ ފަރާތަށް ނަގައިދިނުމަށް އުނިކުރެވޭނެއެވެ. އެހެންކަމުން، އެރުވި ތުހުމަތުތަކާ ފަރާތަށް ލިބެންވާ ފައިސާގެ ގޮތުގައި ބުރުމަ USD 3000 (ތިން ހާސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ނަގައިދިނުމަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް އުނިކުރެވިފައިވެއެވެ.

މައްސަލައިގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އަހަރީ ޗުއްޓީ ނަގާފައިނުވާކަމުގެ ހެއްކެއް ނެތެވެ. މި ކަމާ ގުޅިގެން މައްސަލަ ދައްކުވާ ފަރާތުގެ ބަހުސަކީ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ވަޒީފާ އަދާކުރަމުންދިޔައިރު ޗުއްޓީއަށް އެދިފައިނުވާކަމާއި، ޗުއްޓީ ނުނަގާ ދުވަސްތަކަށް ފައިސާއަށް އެދިފައިނުވާތީ، މި ފައިސާއަކީ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުން ނިމުމަކަށް އައުމަށްފަހު ނަގައިދިނުމަކަށް އެދެވޭނެ ފައިސާއެއް ނޫންކަމުގައެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 41 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަށް ބެލުމުން، އެ ފަރާތަށް އެ ބައްޓު ހަމަޖެހިފައިވާކަން އެނގެން ނެތެވެ.

9.7. އެހެންކަމުން، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަމުގެ އަލީގައި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިއިރު ބައްޓުވެފައި ހުރި އަހަރީ ޗުއްޓީގެ 30 (ތިރީސް) ދުވަހަށްވާ ފައިސާއާއި އެ ފަރާތަށް ނަގައިދޭންޖެހޭ ފައިސާކަމުގައި އަހުރެމެންނަށް ބަލައިލެވެއެވެ. އަދި މި 30 (ތިރީސް) ދުވަހަށްވާ ފައިސާ ހިސާބުކުރާނީ ގޮތަށް ބަލައިގެން، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 41 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އަންނަނިވި ފަދައިންނެވެ.

"މި މާއްދާގެ ދަށުން މުވައްޒަފަކަށް ދޫކުރަންޖެހޭ ފައިސާ ކަނޑައަޅާނީ، އޭނާ ޗުއްޓީ ނެގި ދުވަހުގެ ކުރިން ނުވަތަ އޭނާ ވަޒީފާއިން ވަކިވުމުގެ ކުރިން އޭނާއަށް ލިބެމުންއައި މުސާރައިގެ ނިސްބަތަށް ބަލައިގެންނެވެ."

އެގޮތުން، އިސްވެ މި ބަޔާނުގެ 5.19 ގައި ފާހަގަކުރެވިފައިވާ ކަންކަމުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ މުސާރައަކީ 3000 USD (ތިން ހާސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ކަމަށް އެނގެން އޮންނާތީ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ އަހަރީ ޗުއްޓީގެ ފައިސާގެ ގޮތުގައި 3000 USD (ތިން ހާސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ނަގައިދޭންޖެހޭކަމުގައި އަހުރެމެންނަށް ބަލައިލެވެއެވެ.

10. އެކަށީގެންވާ މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި އެންގުމަށް ލިޔުމުން ދިނުމުގެ އިންތިޒާމު ހަމަޖެއްސާފައިނުވުން

މި ނުކުތާއާ ގުޅިގެން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަމަކީ:

10.1. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ 18 ފެބްރުއަރީ 2025 ގައި ކަމަށް ވާއިރު، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އެންގުމަށް ލިޔުމުން ދިނުމުގެ އިންތިޒާމު ހަމަޖެއްސާފައިނުވާ ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައާ ގުޅިގެން ވަޒީފާދޭފަރާތް ޓްރައިބިއުނަލަށް 17 މާރިޗު 2025 ގައި ވަކީލު އަރުވާ ނިކުމުން، 20 މާރިޗު 2025 ގައި ކަމަކަށް، އެހެންކަމުން 01 (އެކެއް) މަހާއި 02 (ދޭއް) ދުވަސް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް މަސައްކަތްކުރެވުނު ނުކުތުމަށް ޓްރޭނިންގައި ބަދަލުވެފައި

ހުންނަން ޖެހުނުކަމަށެވެ. މިގޮތުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ލިބެންޖެހޭ މުސާރަ ދީފައިނުވާތީ، އަމިއްލައަށް ޓިކެޓު ނަގައިގެން ދެވުން ވީސާ ނެތިކަމަށެވެ.

10.2. އެގޮތުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށްފަހު، އަނބުރާ ޤައުމަށް ފޮނުވުމަކީ މައްސަލަ ބަހައްޓާ ފަރާތުގެ ޒިންމާއެއްކަމަށްވާއިރު، އެ ކަން ކުރުން ލަސްވާ ގޮތުގެ ދެމިހުރި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ މަސައްކަތްކުރަމުން އުޅުނުކަން ފިޔަވަޅު އަޅައިފައިވާކަމަށެވެ. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ބަލިވެ، އެ ފަރާތަށް ހަމަޖެއްސި މުސާރައިގެ ބަޔާ ނުދީ މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން ހިފަހައްޓާފައިވާ ޕާސްޕޯޓު، އެއްވެސް ގޮތަކަށް ނުދީ، އެހެން ދުވަސްވުމުގައި ވީސާއާއި ހުއްދަތައް ބާޠިލުވުމުން، މަސައްކަތަށް ނިކުތުމުގެ ނުލިބި، މުސާރައިގެ ހުއްދަތައް ބާޠިލުވެފައިވާކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން މި ކަންކަމާ ގުޅިގެން މަޖުބޫރުވާ USD 3000 (ތިން ހާސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) އާއި -/15000ރ (ފަނަރަ ހާސް ރުފިޔާ) ގެ ޢަދަދު 19 ޑިސެމްބަރު 2025 އިން ފެށިގެން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އަނބުރާ ޤައުމަށް ފޮނުވާލުމާ ހަމައަށް ހުރި މުސާރައިން ބަދަލު ނަގައިދިނުމަށް އެދިފައިވެއެވެ.

މި ނުކުތާއާ ގުޅިގެން މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން ޖަވާބުދާރީވާ ކަންކަމީ:

10.3. ހުށަހެޅުއްވި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ވަޒީފާދޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ފޮނުވި އަމުރު ނަމްބަރުގެ 17 މާރިޗު 2025 ގައި ކަމަށާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އެނބުރި ޤައުމަށް ދިޔަ ޖެހުނީ 20 މާރިޗު 2025 ގައި ކަމަށާއި، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށްފަހު އެނބުރި ޤައުމަށް ދަތުރުކުރުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އެގޮތުން ދިޔައީ މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން ވަޒީފާގެ މުއްދަތުގައި ހުރުމަކަށް ހަމަޖެއްސިފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ ކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން USD 3000 (ތިން ހާސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) އާއި USD 15,000 (ފަނަރަ ހާސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ގެ ޢަދަދު 19 ޑިސެމްބަރު 2025 އިން ފެށިގެން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އަނބުރާ ޤައުމަށް ފޮނުވާލުމާ ހަމައަށް މުސާރައިން ބަދަލު ނަގައިދިނުމަށް އެދިފައިވާ ކަން ކަމަށް، ނަގައިދިނުމަށް އެދިފައިވާ ޢަދަދަށް ޓިކެޓު ކަމަކަށް ދިރާސާކުރެވޭ ކަމަކަށް، ހިސާބުކުރުމަށް އެދިފައިވާ ޢަދަދަކީ ހަމަ އެއް ވައްތަރު ޢަދަދުތަކެއްކަމަށާއި، މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް އެއްވެސް ބަދަލެއް ދޭން ޖެހޭ ނުވާކަމަށާއި، މިއީ ނަގައިދިނުމަށް ބަދަލު އެދިފައިވާ ނުޖެހޭކަމަށެވެ.

ޓްރައިބިއުނަލުން ފާހަގަކުރާ ނުކުތާތައް:

10.4. މި ނުކުތާގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ބަދަލު ނަގައިދިނުމަށް އެދިފައިވާ 19 ޑިސެމްބަރު 2025 އިން ފެށިގެން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އަނބުރާ ޤައުމަށް ފޮނުވާލުމާ ހަމައަށް މުސާރައިގެ ބަދަލު އެދިފައިވީނަމަވެސް، އިސްވެ މި

ރައްދުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ތާރީހުން ފެށިގެން ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު ހަމަވާ ތާރީހުކަމުގައިވާ 20 ޖުލައި 2025 ގެ ނިޔަލަށް ބަދަލު ނަގައިދޭންޖެހޭކަމަށް ނިންމާފައިވާތީއާއި، އެ ކަމުގެ ސަބަބުން މި ޝަކުވާގައި ބަދަލަށް އެދިފައިވާ މުއްދަތަށް އެކަށީގެންވާ ބަދަލެއް ނަގައިދޭނެކަން އެނގެން ނެތްނަމަވެސް، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އަނބުރާ ޖެހުމަން ޗޫނުވާފުރަން ހޯދަލި މުއްދަތަށް އިތުރު ބަދަލެއް ނަގައިދޭންޖެހޭކަމަށް ހުކުމްކުރަން ބޭނުންވެއެވެ.

11. ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމާއި ވަޒީފާ ބާރުން ދީފައިނުވާތީ ބަދަލު ނަގައިދޭން ހަމައެއް އޮތޯ ބެލުން

މި ޝަކުވާއާ ގުޅިގެން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންތަކަށް:

11.1 މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ގޮތުގައި، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ ލިޔުމަކުން ނޯޓިސް ދިނުމަކާނުލާ އެކަށީގެންވާ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމާއި އަދި ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 15 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ ވަޒީފާ ބާރުނާއި މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ދީފައިނުވާކަމަށެވެ. އެގޮތުން، ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުން ދީފައިނުވާތީ ނޯޓިސްގެ ބަދަލެއްގެ ގޮތުގައި 100 USD (ސަތޭކަ އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ނަގައިދިނުމަށް އަދި ވަޒީފާ ބާރުން ދީފައިނުވާތީ ނޯޓިސްގެ ބަދަލެއްގެ ގޮތުގައި 100 USD (ސަތޭކަ އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ނަގައިދިނުމަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އެދޭކަމަށެވެ.

މި ޝަކުވާއާ ގުޅިގެން މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންތަކަށް:

11.2 މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ހުށަހެޅި 'މައްސަލައިގެ ޖަވާބު ހުށަހަޅާ ފޯމު' ގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުން އަދި ވަޒީފާ ބާރުން ދީފައިނުވާކަމަށް ފާހަގަކޮށްފައިވީނަމަވެސް، އެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ބަޔާނުގައި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތާއި މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތާ ދެމެދު އޮތް ޗެޓްރެކޯޑުގައި ސްކްރީންޝޮޓްކޮށްފައިވާތީއާއި، ވަޒީފާގެ މުއްދަތުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް އުޖޫރަ ދިނުމަށްފަހު، އެއްބަސްވުމުގެ ޕްރޮބޭޝަން ބެލުމަށް ޖެހޭއިރު ނޯޓިސްދީފައިވަނީ ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ. އެގޮތުން، މި ފަރާތުން އެއްބަސްވުމުގެ ޕީރިއަޑްގައި އިތުރުވާ ބަދަލު ހިސާބުކުރި ގޮތުގެ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ބަދަލުދިނުމުން، ބަދަލުގެ ގޮތުގައި 100 USD (ސަތޭކަ އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ނަގައިދިނުމަށް މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

ޓްރައިބިއުނަލުން ފާހަގަކުރާ ނުކުތާތައް:

11.3. މި މައްސަލައިގައި މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ވަޒީފާއަށް ޤާނޫނާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތިން ވަޒީފާގެ އެޑްވާންސްފުން އަދި ވަޒީފާ ބަދަލު ދީފައިނުވާކަން އެނގެން އޮތެވެ. މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން މި ޤާނޫނީ ޢިނާޔާ އަދާކޮށްދިނުމަށް، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ނުލިބުނު ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ޖުމްލަ USD 200 (ދުއިސައްތަ އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ނަގައިދިނުމަށް އެދިފައިވެއެވެ. އެއީ ވަޒީފާގެ އެޑްވާންސްފުން ދީފައިނުވާތީ USD 100 (ސަތޭކަ އެމެރިކާ ޑޮލަރު) އަދި ވަޒީފާ ބަދަލު ދީފައިނުވާތީ USD 100 (ސަތޭކަ އެމެރިކާ ޑޮލަރު) އެވެ.

11.4. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ނުލިބުނު ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ޖުމްލަ USD 200 (ދުއިސައްތަ އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ހިސާބުކުރި ގޮތް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާތީވެ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/85[37] ޤަޟިއްޔާގައި، ކޮންމެ ހާލަތެއްގައި ވެސް ޤާނޫނީ ޙައްޤެއް ގެއްލިފައިވާ ފަރާތަކަށް ބަދަލު ދިނުމަކީ ޢަދުލުވެރިކަން ޤާއިމްކުރުމުގެ ބައެއްކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާތީ، ހުށަހެޅުއްވުމާ ވާގޮތް މައްސަލައިގައި ވާގޮތް މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ވަޒީފާއާ ގުޅޭ ގޮތުން ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ސަބަބުން ގެއްލުމެއް ލިބިފައިވާތީ، ވަޒީފާއާ ބެހޭ ޤާނޫނާ ޚިލާފުވުމުގެ ސަބަބުން، އެ ގެއްލުމަށް ބަދަލުގެ ގޮތުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް USD 2[38] (ދެ އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ނަގައިދިނުމަށް ޢަދުލުއިންސާފު ބޭނުންވެއެވެ.

މައްސަލައިގެ ނިންމުން

ދެންފަހެ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުންނާއި މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ޓްރައިބިއުނަލަށް ކަނޑައެޅިގެންނާއި، ހުށަހެޅުއްވި ހެކިތަކާއި ދަލީލުތަކާއި، މި މައްސަލައިގައި ވާގޮތް ޢަނަލަސިއްސު ނިންމުމަކީ.

1. މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ދިނުން ފަހު އިންޓަރނީ، އިސްތިޢުފާ ހުށަހަޅާ އަށްފަހު ފާސްކުރި ހަމަޖެހި އިންސާފުގެ ހަމަތަކާ ޚިލާފަށްކަމުގައި ކަނޑައަޅައި،

2. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވުނީ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ނެތި، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ މަރުޙަލާ އެދުއްވެރިކަމާ ޚިލާފަށް ޢަމަލުކުރުމަށް ނުވެގެން ކަނޑައަޅައި،

3. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި މަރުޙަލާ އެދުއްވެރިކަމާ ޚިލާފަށް ޢަމަލުކުރުމަށް ސަބަބަކަށް ހަމަޖެހިފައި، ވަޒީފާއާ ބެހޭ ޤާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރާއި، އެ މާއްދާގެ (ށ) އަށް

[37] ދައުލަތް ވ. ޢިޔާ އާދަމް ޒިޔާދު ޙަސަނު ޤަޟިއްޔާ
[38] ވަޒީފާގެ އެޑްވާންސްފުން ދީފައިނުވާތީ USD 1 (އެއް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) އަދި ވަޒީފާ ބަދަލު ދީފައިނުވާތީ USD 1 (އެއް އެމެރިކާ ޑޮލަރު)

ރިޓަޔަރމަންޓް، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ބަދަލުގެ ގޮތުގައި USD 14,364.05 (ސާދަ ހާސް ތިން ސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް ހަތަރު އެމެރިކާ ޑޮލަރު، ފަސް ސުންޓާ) ނަގައިދިނުމަށް ކަނޑައަޅައި،

4. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ވަޒީފާ އަދާކުރި މުއްދަތުގައި މުސާރައިގެ ގޮތުގައި ލިބިފައިނުވާ USD 16,936.72 (ސޯޅަ ހާސް ނުވަ ސަތޭކަ ތިރީސް ހަ އެމެރިކާ ޑޮލަރު، ހަތްދިހަ ދެ ސުންޓާ) އަދި މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ދޫކޮށްދީ ފައިސާކުރުމުގައި ކަނޑައަޅައި،

5. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިއިރު ބަހައްޓަވާފައި އޮތް އަހަރީ ޗުއްޓީގެ 30 (ތިރީސް) ދުވަހަށްވާ ފައިސާގެ ގޮތުގައި ލިބިފައިނުވާ USD 3000 (ތިން ހާސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) އަދި މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ދޫކޮށްދީ ފައިސާކުރުމުގައި ކަނޑައަޅައި،

6. މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން ވަޒީފާދާ ފަރާތުގެ ހައިސިއްޔަތުން ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ ފޯމު އިލެކްޓްރޯނިކް ފުރިހަމަކުރަންކަމަށް، ވަޒީފާއާބެހޭ ފޯރަމް ހުށަހަޅާފައިނުވާތީ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް އެ ކަމުގެ ރަނގަޅު ބަދަލެއްގެ ގޮތުގައި USD 2 (ދެ އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ނަގައިދިނުމަށް ކަނޑައަޅައި،

އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ފުރުސަތު ދިނުމާ (22 ޖުލައި 2026) އިން ފެށިގެން ރަސްމީ ބަންދުނޫން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތާ ހަވާލުކުރުމުގެ ސަޕޯޓިންގ ވިސާ ރުޖޫޢަކުރުމަށް އަދި އެ އަމުރަކާ ދިމާލަށް ޢަމަލުކުރާ، އެކަން ހަވާލުކުރާތާ ރަސްމީ ބަންދުނޫން 03 (ތިނެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ލިޔުމުން އަންގަންވާނެ، މި މައްސަލަ ރައްދުވާ ސްޕޮންސަރއަށް ލިޔުމުން ގޮތުގެ ކޮޕީ އަރުވައި އަމުރުކޮށް މި މައްސަލަ ނިންމައިލީމެވެ.

08 ސަފަރު 1448

22 ޖުލައި 2026

މި މައްސަލަ ބެލި ނިންމީ

މަރްޔަމް ރިޝްފާ

ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ މެންބަރު

ނިންމުމާމެދު ހިތްހަމަނުޖެހޭނަމަ އަމަލުކުރަންވީ ގޮތް

ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން މައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އުސޫލާ ނުވަތަ ޤާނޫނާ ހިލާފަށް، ނުވަތަ ޓްރައިބިއުނަލަށް ލިބިގެންނުވާ ބާރެއް ބޭނުންކޮށްގެންކަމަށް މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ފަރާތަކަށް ޤަބޫލުކުރެވޭނަމަ، މި މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުގެ ހައްޤު ކަމުގެ މަސްލަހަތު ހުރި ފަރާތްތަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އެގޮތުން އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހެޅުމުގެ މުއްދަތަކީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން މި މައްސަލަ ނިންމި ތާރީޚުން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހެވެ. އަދި އެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި މައްސަލަ ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓު ހަވާލުކުރެވިފައިނުވާނަމަ (ރިޕޯޓު ދޫކުރެވޭނީ ރިޕޯޓަށް އެދުމުން)، އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ މުއްދަތު ގުނަން ފަށާނީ ރިޕޯޓު ހަވާލުކުރާ މައްސަލަ ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓު ހަވާލުކުރާ ތާރީޚުންނެވެ. އެހެންނަމަވެސް މައްސަލަ ނިމުނުގޮތުގެ ޚުލާސާއަށް ބިނާކޮށް ވެސް އިސްތިއުނާފަށް ހުށަހެޅޭނެއެވެ.

މައްސަލަ ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓު ދޫކުރުން

މައްސަލަ ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓަށް އެދެންވާނީ އެކަމަށް ހާއްސަކޮށްފައިވާ ފޯމުންނެވެ. އަދި މައްސަލަ ނިމުނުގޮތުގެ ޕްރިންޓްކޮށްފައިވާ ރިޕޯޓު ދޫކުރެވޭނީ، އެ ރިޕޯޓުގައި ހިމެނޭ ކޮންމެ ސަފްހާއަކަށް -/1ރ. (އެއް ރުފިޔާ) ގެ އަގުން ފައިސާ ދައްކުމުންނެވެ.

މައްސަލައިގެ ނިންމުން ތަންފީޛުކުރުން

މައްސަލައިގެ ނިންމުން ތަންފީޛުކުރެވިފައިވާކަން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް އަންގާފައިވާނަމަ، ނުވަތަ މައްސަލައިގެ ނިންމުން ތަންފީޛުކުރެވިފައިނުވާނަމަ އެދި މައްސަލައިގެ ޝަކުވާ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހަޅައިފިނަމަ، އެ ނިންމުން ތަންފީޛުކުރުމަށްޓަކައި ސިޓީ ކޮޓަން ޖާރީކުރެވޭނެއެވެ. އަދި މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ހުށަހެޅި ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނިންމުން ތަންފީޛުކުރަން ބާރުނުލިބޭނަމަ، އެ ފަރާތަކަށް އަމިއްލައަށް ވެސް އެ މައްސަލަ ސިވިލް ކޯޓަށް ހުށަހެޅޭނެއެވެ.

www.employmenttribunal.gov.mv | info@employmenttribunal.gov.mv | (+960) 3307701